

Herning
Kommune

Miljø og Klima • Rådhuset • Torvet • 7400 Herning • Tlf. 96 28 28 28 • teknik@herning.dk • www.herning.dk

§12 Miljøgodkendelse af

Driftsfællesskabet Kjargaarden I/S
Sønderbjergvej 15
7400 Herning

Afgørelsesdato: 8. marts 2016

Sags nr.: 09.17.00-P19-113-15

HERNING KOMMUNE

Registreringsblad

Dato for godkendelse:	8. marts 2016
Ansøgningsskema nr.	80429 20. oktober 2015, version 4. Beskriver Worst case beregninger, som denne godkendelse tager udgangspunkt i, dvs. 10.500 slagtesvin (30-112 kg) på delvis spaltegulv, 25-49% fast gulv.
Fiktiv ansøgningsskema nr.	82241 2015 , version 3 82242 2015, version 2
CVR-nr.	14081887
CHR nr.	13592
Ejendomsnummer	6570108197
Adresse	Sønderbjergvej 15 7400 Herning
Matr. nr. (ejerlav)	Gjellerup By, Gjellerup 18e Gjellerup By, Gjellerup 25a Gjellerup By, Gjellerup 2m Gjellerup By, Gjellerup 2p Gjellerup By, Gjellerup 4dt Gjellerup By, Gjellerup 8ad
Ansøgers navn og adresse	Driftsfællesskabet Kjargaarden I/S Sundsvej 22-24 7430 Ikast Tlf.nr.: 20951875
Kontaktperson på ejendommen	Karsten Willumsen Sundsvej 22 7451 Sunds Tlf.nr.: 20951875 kw@kjargaarden.dk
Konsulent	Heden og Fjorden Helle Borum hbo@hflc.dk
Tilsynsmyndighed	Herning Kommune
Miljøsagsbehandler	Christina Thorslev Petersen
Kvalitetssikring	Louise Lindegaard Weinreich

Copyright

Kortmateriale er gengivet af Herning Kommune med tilladelse fra Kort- og Matrikelstyrelsen. Copyright Kort- og Matrikelstyrelsen 651-600/2000

Luffotos – Danmarks Digitale Ortofoto - er gengivet af Herning Kommune med tilladelse fra Cowi. DDO ©, Copyright COWI.

Indholdsfortegnelse

REGISTRERINGSBLAD	2
KLAGEVEJLEDNING OG OFFENTLIGGØRELSE.....	6
INTERESSENTLISTE FOR HØRINGSPERIODE OG OFFENTLIGGØRELSE	8
VILKÅR FOR HUSDYRPRODUKTION PÅ SØNDERBJERGVEJ 15.....	10
DRIFT OG INDRETNING	10
ÅRSPRODUKTION	10
FODER	10
GYLLEHÅNDBETING	11
UHELD OG DRIFTSFORSTYRRELSER	11
SKADEDYR.....	12
LUGT	12
STØJ	12
UDARBEJDELSE AF HANDLEPLANER VED UFORUDSETE GENER.....	12
EGENKONTROLVILKÅR.....	13
HERNING KOMMUNES SAMLEDE VURDERING.....	15
UNDERSØGTE ALTERNATIVER	15
KOMMENTARER VED HØRING TIL UDVIDELSEN	15
UDTALELSE FRA ANDRE MYNDIGHEDER	15
UDBRINGNINGSAREALER	15
VURDERINGSGRUNDLAG	16
REDEGØRELSE OM IKKE-SAMDRIFT.....	FEJL! BOGMÆRKE ER IKKE DEFINERET.
BIAKTIVITETER	16
EJENDOMMENS BELIGGENHED IFT. OMGIVELSERNE	16
NABOFORHOLD	17
PÅVIRKNING AF JORD	20
PÅVIRKNING AF OVERFLADEVAND	21
PÅVIRKNING AF NATUR	22
GENNEMGANG AF BAT FOR SØNDERBJERGVEJ 15.....	29
BAT – MANAGEMENT.....	29
BAT – FODER.....	31
BAT – STALDINDRETNING	33
BAT – FORBRUG AF VAND OG ENERGI.....	33
BAT – OPBEVARING AF HUSDYRGØDNING	34
FRAVALGTE BAT-VIRKEMIDLER	35
SAMLET VURDERING AF BAT	36
OVERSIGT OVER BILAG.....	37

Indledning

Ikke-teknisk resumé

Driftsfællesskabet Kjargaarden I/S har søgt Herning Kommune om en § 12 godkendelse jf. Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug af husdyrbruget, Sønderbjergvej 15, 7400 Herning vedrørende CHR nr. 13592 og CVR nr. 14081887.

Der ønskes en fleksibel godkendelse, hvor produktionen løbende kan tilpasses med hensyn til slagtevægt i forhold til slagteriets efterspørgsel.

Historik over tidligere godkendte dyrehold

Herning Kommune har den 17. juni 2005 miljøgodkendt svineproduktionen på Sønderbjergvej 15, 7400 Herning. Godkendelsen blev meddelt efter Miljøbeskyttelseslovens kap. 5 og godkendte en samlet årlig produktion svarende til:

9.230 slagtesvin i vægtintervallet 32 – 100 kg svarende til 249,9 DE, beregnet efter dagældende normer.

Den 23. januar 2013 har Herning Kommune meddelt § 19f afgørelse om ikke-godkendelsespligtig udvidelse af dyrehold i eksisterende stalde, svarende til 7.750 slagtesvin i vægtintervallet 20 – 110 kg (delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv), i alt 245,73 DE.

Den 6. november 2013 har Herning Kommune meddelt § 19d afgørelse om ikke-godkendelsespligtig skift i dyretyper, svarende til 6.840 stk. slagtesvin i vægtintervallet 35 – 115 kg (delvis spaltegulv, 50-75 % fast gulv) og 6.840 stk. smågrise, Toklimastald (13 – 35 kg), i alt 243,67 DE.

Endelig er Sønderbjergvej 15 den 2. december 2013 blevet revurderet med et dyrehold på 6840 slagtesvin (35-115 kg) på delvis spaltegulv (50 – 75 % fast gulv) og 6.840 smågrise i toklimastald med delvis spaltegulv (13-35 kg). I revurderingen er der stillet vilkår til total mængde N og P af dyr, således at 6.840 slagtesvin (35-115 kg) maksimalt må udlede 22.667 kg N og 4.317 kg P. De anvendte foderkorrektioner slagtesvin: FEsv pr. kg tilvækst: 2,93. Gram råprotein pr. FEsv: 151,5. Gram fosfor pr. FEsv: 4,57.

Ansøgning

Der søges om udvidelse fra 6840 slagtesvin 35-115 kg og 6.840 smågrise 13-35 kg i alt 224,87 DE til 10.500 slagtesvin 30 -112 kg i alt 296,59 DE.

Nudrift årsproduktion:

6.840 slagtesvin 35-115 kg

6.840 smågrise 13-35 kg

Ansøgt drift:

Fleksibel godkendelse med en årsproduktion som et af nedenstående 7 scenarier:

1. 10.824 slagtesvin 30 -109 kg
2. 10.716 slagtesvin 30 –110 kg
3. 10.608 slagtesvin 30 -111 kg
4. 10.500 slagtesvin 30 -112 kg
5. 10.373 slagtesvin 30 -113 kg
6. 10.246 slagtesvin 30 -114 kg
7. 10.119 slagtesvin 30 -115 kg

Ejendommen er beliggende i det åbne land cirka 900 meter nord for Gjellerup, som er den nærmeste byzone i området.

Redegørelse om ansøgers andre ejendomme (ikke samdrift)

Udover Sønderbjergvej 15 drives Kjeldgårdsvej 1, Bødkervej 4, Røjnvej 22 og Sundsvej 22-24 beliggende i henholdsvis Ikast-Brande og Herning kommuner under Driftsfællesskabet Kjargaarden I/S.

Ejendommene drives som separate ejendomme på hver deres adresse. Ejendommene er miljøgodkendt hver for sig.

På Sundsvej 22-24 er der slagtekalveproduktion. På de øvrige ejendomme produceres der slagtesvin.

Ud over at det er samme driftsfællesskab, der driver ejendommene er der ikke noget der binder ejendommene sammen.

Der er derfor ikke tale om samdrift i juridisk forstand.

Udeladte vurderinger

Da der ikke indgår udbringningsarealer i godkendelsen af Sønderbjergvej 15 vurderes der ikke på udbringningsarealernes påvirkning af:

- Natura 2000 vandområder med hensyn til kvælstof og fosfor
- Grundvand
- Kulturmiljø

Miljøgodkendelsen er udarbejdet af Herning Kommune.

Meddelelse om miljøgodkendelse

På grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger meddeler Herning Kommune en miljøgodkendelse til ejendommen beliggende på Sønderbjergvej 15, 7400 Herning med de stillede vilkår. Det er Herning Kommunes vurdering, at miljøgodkendelsen, med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet.

Miljøgodkendelsen gælder kun for det ansøgte. Der må ikke ske udvidelse eller ændring i dyreholdet, herunder stalde, gødningsopbevaringsanlæg, udbringningsarealer og lignende, før ændringen er anmeldt og godkendt af Herning Kommune. Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne miljøgodkendelse.

Der gøres endvidere opmærksom på, at en § 12 miljøgodkendelse efter reglerne i Husdyrloven ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse, dispensation m.v. efter anden lovgivning. Herunder kan det nævnes, at en eventuel byggetilladelse, nedrivningstilladelse, afledning af tagvand m.v. skal søges separat hos Herning Kommune.

Miljøgodkendelsen skal, jf. § 40 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet otte år. Det er planlagt at foretage den første revurdering i 2024.

Hvis den meddelte miljøgodkendelse ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i tre på hinanden følgende år betragtes det som kontinuitetsbrud. Herved bortfalder den del af miljøgodkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste tre år, med mindre andet fremgår af miljøgodkendelsen. Fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, betragtes ikke som kontinuitetsbrud.

Sagens grundlag

Følgende oplysninger er indgået i behandling af sagen:

- Tidligere miljøgodkendelse af dato 17. juni 2005.
- Anmeldelse om skift i dyretype 23. januar 2013 og 6. november 2013
- Revurdering af miljøgodkendelse af 2. december 2013
- Afslutningsmøde med ansøger og miljøkonsulent med gennemgang af vilkår i miljøgodkendelsen
- Udtalelse fra Naturteam i Herning Kommune
- Supplerende oplysninger frem til 21.01.2016

Lovgrundlag

Ansøgningen er behandlet i henhold til kravene i Husdyrloven¹ med tilhørende Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug², Husdyrgødningsbekendtgørelsen³ samt Miljøstyrelsens vejledning om miljøgodkendelse af husdyrbrug version 2.0.

Ejendommen er omfattet af § 12 i husdyrloven. Derfor skal ansøgningen i henhold til Husdyrlovens § 55 offentliggøres, så offentligheden får lejlighed til at se ansøgningen og udtale sig herom. Ansøgningsmaterialet har været i offentliggjort i 14 dage fra den 14. december 2015 på Herning Kommunes hjemmeside.

Miljøgodkendelsen har været i høring fra den 22. januar 2016 til den 4. marts 2016.

IE-husdyrbrug

I forbindelse med implementering EU-direktivet om industrielle emissioner, er der sket ændringer i husdyrbekendtgørelsen. Disse ændringer kan påvirke visse typer husdyrbrug, de såkaldte IE-husdyrbrug. IE-husdyrbrug er defineret som husdyrbrug, der har aktiviteter omfattet af § 12, stk. 1, nr. 1-3, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Da denne miljøgodkendelse omhandler et svinebrug, som går ind under § 12 stk. 1, nr. 1-3 i husdyrloven, er svinebedriften omfattet af IE-Direktivet. Derfor skal Herning Kommune mindst en gang årligt vurderer, hvorvidt husdyrbrugets emissionsniveauer ligger under eller er lig med de emissionsniveauer, der er forbundet med den bedste tilgængelige teknik i BAT-konklusionerne.

Der er ligeledes krav om at driftsherren skal informere kommunen om manglende overholdelse af vilkår samt at driftsherren ved op-hør som IE-husdyrbrug skal give kommunen besked om og komme med en redegørelse i forhold til Jordforureningsloven § 38k⁴.

Klagevejledning og offentliggørelse

Herning Kommune har givet miljøgodkendelse til udvidelse af husdyrbruget på Sønderbjergvej 15, 7400 Herning. Miljøgodkendelsen er givet i medfør af § 12 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Det er muligt at klage over afgørelsen til Natur- og Miljøklagenævnet. Miljøgodkendelsen bliver offentliggjort på Herning Kommunes hjemmeside www.herning.dk under "Offentliggørelser og høringer" og "Landbrug" den 8. marts 2016. Der kan klages i 4 uger. Klageberettigede er ansøger og enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagen samt visse organisationer, alle som er angivet i husdyrlovens §84-87.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Natur- og Miljøklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Herning Kommune i Klageportalen.

Klagen skal være tilgængelig for Herning Kommune i Klageportalen (det vil sige, at klager har godkendt og betalt gebyr/bestilt en faktura i Klageportalen) senest den 5. april 2016.

Når du klager, skal du betale et gebyr på kr. 500. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Herning Kom-

¹ Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, Lovbek. nr. 868 af 03/07 2015 med efterfølgende rettelsler

² Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1541 af 10/12/2015 med efterfølgende rettelsler

³ Bekendtgørelse om husdyrbrug og erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. 1318 af 26/11/2015 med efterfølgende rettelsler

⁴ Lov om forurennet jord (jordforureningsloven) nr. 370 af 2. juni 1999 med efterfølgende ændringer

mune, der har truffet afgørelse i sagen. Herning Kommune videresender herefter anmodningen til Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Hvis afgørelsen påklages, bliver det meddelt ansøger.

En eventuel klage har ikke opsættende virkning, medmindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet, hvorfor miljøgodkendelsen på eget ansvar kan udnyttes før klagefristen er udløbet i henhold til Husdyrlovens § 81, stk. 1.

Denne afgørelse kan også indbringes for domstolene, jf. Husdyrlovens § 90. Det skal ske inden for seks måneder efter offentliggørelsen.

Med venlig hilsen
Christina Thorslev Petersen
Biolog
Miljømedarbejder, Herning Kommune
Miljø og Klima, Landbrugsteam

Interessentliste for høringsperiode og offentliggørelse

Nedenstående er orienteret om udkast af miljøgodkendelsen:

Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 84:

Ansøger

- Driftsfællesskabet Kjargaarden I/S, Sundsvej 22-24, 7430 Ikast

Naboer og andre væsentlige interessenter

Knud Ejvind Andersen	Frølundvej 75	7400 Herning
Allan Petersen	Krøjpgårdvej 23	7400 Herning
Yrsa Marie Petersen	Krøjpgårdvej 23	7400 Herning
Gern Carlo Kloster Nielsen	Sønderbjergvej 11	7400 Herning
Ann Houmøller	Sønderbjergvej 11	7400 Herning
Per Christian Mogensen	Sønderbjergvej 17	7400 Herning
Sonja Vejlgård Andersen	Sønderbjergvej 19	7400 Herning
Jørgen Richard Nissen	Sønderbjergvej 19	7400 Herning
Nils Ole Rahbek	Sønderbjergvej 23	7400 Herning
Niels Thomas Hougaard	Sønderbjergvej 3	7400 Herning
Anna Margrethe Jensen	Sønderbjergvej 7	7400 Herning
Bjarne Anker Nøddesbo	Sønderbjergvej 9	7400 Herning

- Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Midtjylland, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg. E-mail: senord@sst.dk

Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 85:

- Danmarks fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia. E-mail: mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup. E-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, 3, Postboks 2188, 1017 København K. E-mail: fbr@fbr.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 1, 1651 København V. E-mail: ae@aeraadet.dk

Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 86 – lokale foreninger:

- Danmarks Naturfredningsforening, Lokalafdeling Herning, E-mail: herning@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Lokalafdeling Herning. E-mail: herning@dof.dk
- Foreningen af bredejere ved Gødstrup Sø. E-mail: bestyrelsen@goedstrupsoe.dk

Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 87 – landsdækkende foreninger:

- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V. E-mail: natur@dof.dk
- Friluftsrådet, Scandiagade 12, 2450 København SV, Att.: Karsten Johansen. E-mail: lundthing@mail.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø. E-mail: dn@dn.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4 B, 2200 København N. E-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten. E-mail: lbt@sportsfiskerforbundet.dk og post@sportsfiskerforbundet.dk

Andre:

- Heden og Fjorden Rådgivningscenter, Helle Borum, E-mail: hbo@hflc.dk
- Herning Museum, Museumsgade 32, 7400 Herning. E-mail: museummidtjylland@museummidtjylland.dk

Nedenstående er orienteret om miljøgodkendelsen:

Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 84:

Ansøger

- Driftsfællesskabet Kjargaarden I/S, Sundsvej 22-24, 7430 Ikast

Naboer og andre væsentlige interessenter

Knud Ejvind Andersen	Frølundvej 75	7400 Herning
Allan Petersen	Krøjpgårdvej 23	7400 Herning
Yrsa Marie Petersen	Krøjpgårdvej 23	7400 Herning
Gern Carlo Kloster Nielsen	Sønderbjergvej 11	7400 Herning
Ann Houmøller	Sønderbjergvej 11	7400 Herning
Per Christian Mogensen	Sønderbjergvej 17	7400 Herning
Sonja Vejlgård Andersen	Sønderbjergvej 19	7400 Herning
Jørgen Richard Nissen	Sønderbjergvej 19	7400 Herning
Nils Ole Rahbek	Sønderbjergvej 23	7400 Herning
Niels Thomas Hougaard	Sønderbjergvej 3	7400 Herning
Anna Margrethe Jensen	Sønderbjergvej 7	7400 Herning
Bjarne Anker Nøddesbo	Sønderbjergvej 9	7400 Herning

- Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Midtjylland, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg. E-mail: senord@sst.dk

Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 85:

- Danmarks fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia. E-mail: mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup. E-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, 3, Postboks 2188, 1017 København K. E-mail: fbr@fbr.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 1, 1651 København V. E-mail: ae@aeraadet.dk

Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 86 – lokale foreninger:

- Danmarks Naturfredningsforening, Lokalafdeling Herning, E-mail: herning@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Lokalafdeling Herning. E-mail: herning@dof.dk
- Foreningen af bredejere ved Gødstrup Sø. E-mail: bestyrelsen@goedstrupsoe.dk

Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 87 – landsdækkende foreninger:

- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V. E-mail: natur@dof.dk
- Friluftsrådet, Scandiagade 12, 2450 København SV, Att.: Karsten Johansen. E-mail: lundthing@mail.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø. E-mail: dn@dn.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4 B, 2200 København N. E-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten. E-mail: lbt@sportsfiskerforbundet.dk og post@sportsfiskerforbundet.dk

Andre:

- Heden og Fjorden Rådgivningscenter, Helle Borum, E-mail: hbo@hflc.dk
- Herning Museum, Museumsgade 32, 7400 Herning. E-mail: museummidtjylland@museummidtjylland.dk

Vilkår for husdyrproduktion på Sønderbjergvej 15

I vilkårsdelen fremgår de betingelser, hvorunder husdyrbruget skal drives. Grundlaget for miljøgodkendelsen fremgår af ansøgningen og svinebruget skal drives i overensstemmelse hermed. Der gøres opmærksom på at eventuelle lovkrav fra andre love skal overholdes, selvom disse ikke er medtaget her.

Drift og indretning

1. Vilkårene i denne miljøgodkendelse skal, hvis andet ikke er anført, være opfyldt når antallet af slagtesvin overskrider nudriften (6.840 slagtesvin (35-115 kg). Den del af miljøgodkendelsen, som ikke er udnyttet inden to år efter at miljøgodkendelsen er meddelt bortfalder.
2. Med denne miljøgodkendelse ophæves
  - a. Miljøgodkendelse af 17. juni 2005,
  - b. Afgørelse om ikke-godkendelsespligtig skift i dyretyper af 6. november 2013 og
  - c. Revurdering af miljøgodkendelse af 2. december 2013.
3. Der skal til enhver tid være et eksemplar af miljøgodkendelsen på husdyrbruget. Den ansvarlige for driften og de øvrige ansatte skal være bekendt med de stillede vilkår.
4. Ved ophør med husdyrproduktion, skal der udføres begrænsende foranstaltninger mod forurening:
  - Alle anlæg skal tømmes og rengøres for husdyrgødning, der bortskaffes efter gældende regler.
  - Restkemikalier, olieaffald, medicinaffald m.v. skal bortskaffes i henhold til affaldsregulativene

Som følge af vilkår 1 bortfalder den del af miljøgodkendelsen, der ikke er udnyttet inden 2 år fra denne afgørelses meddelelse.

Den ansvarlige for overholdelse af vilkårene er ejeren af ejendommen, Sønderbjergvej 15, Herning.

Årsproduktion

5. Tilladt årsproduktion:

Fleksibel godkendelse med en årsproduktion som et af nedenstående 7 scenarier:

1. 10.824 slagtesvin 30 -109 kg
2. 10.716 slagtesvin 30 -110 kg
3. 10.608 slagtesvin 30 -111 kg
4. 10.500 slagtesvin 30 -112 kg
5. 10.373 slagtesvin 30 -113 kg
6. 10.246 slagtesvin 30 -114 kg
7. 10.119 slagtesvin 30 -115 kg

Alle slagtesvin skal gå på delvist spaltegulv 25-49 %

Foder

Slagtesvin

6. Den totale mængde N af dyr pr. år ved
  1. 10.824 slagtesvin 30 -109 kg må maksimum være 2,90 kg N pr. år, samlet 31.385,4 kg N.

2. 10.716 slagtesvin 30 –110 kg må maksimum være 2,94 kg N pr. år, samlet 31465,6 kg N
3. 10.608 slagtesvin 30 -111 kg må maksimum være 2,97 kg N pr. år, samlet 31537,8 kg N
4. 10.500 slagtesvin 30 -112 kg må maksimum være 3,00 kg N pr. år, samlet 31602,1 kg N
5. 10.373 slagtesvin 30 -113 kg må maksimum være 3,05 kg N pr. år, samlet 31600,6 kg N

6. 10.246 slagtesvin 30 -114 kg må maksimum være 3,08 kg N pr. år, samlet 31589,8 kg N.
7. 10.119 slagtesvin 30 -115 kg må maksimum være 3,12 kg N pr. år, samlet 31569,7 kg N.

7. Den totale mængde P ab dyr pr. år ved
  1. 10.824 slagtesvin 30 -109 kg må maksimum være 0,61 kg P pr. år, samlet 6550,0 kg P.
  2. 10.716 slagtesvin 30 –110 kg må maksimum være 0,61 kg P pr. år samlet 6566,8 kg P.
  3. 10.608 slagtesvin 30 -111 kg må maksimum være 0,62 kg P pr. år samlet 6581,8 kg P.
  4. 10.500 slagtesvin 30 -112 kg må maksimum være 0,63 kg P pr. år samlet 6595,3 kg P.
  5. 10.373 slagtesvin 30 -113 kg må maksimum være 0,64 kg P pr. år samlet 6594,9 kg P.
  6. 10.246 slagtesvin 30 -114 kg må maksimum være 0,64 kg P pr. år samlet 6592,7 kg P.
  7. 10.119 slagtesvin 30-115 kg må maksimalt være 0,65 kg P pr. år, samlet 6588,5 kg P.

Når ændringer i produktionseffektivitet og/eller fodersammensætning anvendes som virkemiddel til at nedsætte ammoniakfordampningen fra anlægget eller tilførslen af N og P til markerne, fastsættes vilkår som et krav til maksimalt N og P ab dyr. Vilkåret gælder for samtlige dyr af den pågældende dyretype på husdyrbruget.

Vilkårene er udregnet på grund af følgende formler:

$\text{Kg N pr slagtesvin} = ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{g råprotein pr FEsv}/6250) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0296 \text{ kg N pr kg tilvækst})$

$\text{P ab dyr pr slagtesvin} = ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr kg tilvækst} \times \text{g fosfor pr FEsv}/1000) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0055 \text{ kg P pr kg tilvækst})$

Hvor:

- FEsv pr kg tilvækst er 2,8
- G råprotein pr FEsv er 148
- G fosfor pr FEsv er 4,7

Der skal være fokus på fodereffektiviteten, således at der til enhver tid anvendes de bedst muligt foderblandinger til begrænsning af N og P fra dyrene ud fra nyeste viden om fodring af svin.

Gyllehåndtering

8. Håndtering af gylle skal foregå under opsyn.
9. Påfyldning af gyllevogne o.l. skal enten foregå på en plads med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning eller med gyllevogne, som har påmonteret pumpe og returløb, således at spild af husdyrgødning undgås.

Det skal sikres, at der ved utilsigtet start ikke pumpes gylle udenfor tanken. Overpumpningen af gylle skal foregå under opsyn.

Uheld og driftsforstyrrelser

10. Beredskabsplanen skal være let tilgængelig og synlig for de ansatte og øvrige, der færdes på ejendommen. Den skal findes i et sprog, der forstås af de ansatte. Beredskabsplanens indhold skal udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand, ol.

Det er Herning Kommunes opfattelse, at en beredskabsplan er BAT og derudover vil være til stor hjælp for landmanden, såfremt der skulle ske et uheld.

Tankning af diesel- og fyringsolie

11. Tankning af diesel- og fyringsolie skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund. Tankningen skal ske under opsyn.

Herning Kommune har stillet vilkår om, at tankningsområdet for brændstof skal være udformet sådan, at der ikke kan ske afløb til og forurening af jord, kloak, overfladevand eller grundvand. Vilkåret er stillet, da der er stor risiko for spild på jorden, der hvor traktorer og andre motoriserede landbrugsmaskiner påfyldes med brændstof.

Skadedyr

12. På husdyrbruget skal der foretages effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med de fastsatte retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Herning Kommune gør opmærksom på, at opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at det sikrer mod skadedyr (rotter mv.). I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra skadedyr, som straks skal afhjælpes. Endvidere skal gener fra fluer bekæmpes effektivt. Endvidere skal gener fra fluer bekæmpes effektivt, hvorfor der stilles der vilkår til dette.

Lugt

13. Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne, herunder sikres, at staldene, udenomsarealer og fordringsanlæg holdes rene.

Støj

14. Husdyrbrugets samlede bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer, angivet som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau målt i dB(A). Tallene i parentes angiver midlingstiden⁵ inden for den pågældende periode:

Dag	Kl. 07-18	55 dB(A)	(8 timer)
Aften	Kl. 18-22	45 dB(A)	(1 time)
Nat	Kl. 22-07	40 dB(A)	(1/2 time)
Lørdag	Kl. 07-14	55 dB(A)	(7 timer)
Lørdag	Kl. 14-22	45 dB(A)	(4 timer)
Søn- og helligdag	Kl. 07-22	45 dB(A)	(8 timer)

Udarbejdelse af handleplaner ved uforudsete gener

15. Hvis Herning Kommune vurderer, at eventuelle klager om støj-, lugt-, støv- og/eller lysgener er velbegrundede, skal husdyrbruget udarbejde en handlingsplan og eftervise at de stillede krav er overholdt. Handlingsplanen skal godkendes af Herning Kommune.
16. Udgiften til støjmålingerne afholdes af ansøger og udføres i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledninger.

⁵ Midlingstiden er gennemsnitlig stør over tid kombineret med middelværdien over tid.

Egenkontrolvilkår

17. Herning Kommune skal straks orienteres om følgende forhold:

- Ejerskifte af virksomhed
- Indstilling af driften for en længere periode

18. Råprotein og fosfor i slagtesvinefoder

- Foderforbruget skal fremgå af e-kontrol.
- Det gennemsnitlige indhold af fosfor og råprotein pr. FEsv skal fremgå i de enkelte foderblandinger
- Der skal udarbejdes en blandeforskrift ved ændrede foderblandinger
- I forbindelse med den årlige indsendelse af gødningsregnskab til Plantedirektoratet skal den driftsansvarlige foretage en beregning af det gennemsnitlige indhold af fosfor og råprotein pr. FEsv på årsbasis. Beregningen af det gennemsnitlige indhold af fosfor og råprotein skal ske på grundlag af det faktiske, registrerede forbrug af de enkelte blandinger eller på grundlag af det planlagte forbrug, hvis foderforbruget af de enkelte blandinger ikke registreres.
- Logbogens oplysninger, indlægssedler, blandeforskrifter og årlige beregninger over det gennemsnitlige indhold af fosfor og råprotein pr. FEsv skal opbevares på husdyrbruget til næste samlede tilsyn og forevises på Herning Kommunes forlangende.

19. Forbrug af vand og energi

- Der skal på ejendommen foretages et energijeftersyn af et energiselskab eller -konsulent, hvor de energiforbrugende processer i ejendommen gennemgås. Der skal udarbejdes en rapport som indeholder resultater og evt. konkrete energisparforslag. Rapporten skal senest den 1. april 2016 indsendes som kopi til Herning Kommune.

20. Fraført husdyrgødning – Aftalearealer

- Al husdyrgødning fra bedriften fraføres og aftager skal fremgå af gødningsregnskabets Skema B1.

Affald

Ejendommen skal overholde Herning Kommunes erhvervsregulativ og bortskaffelse skal ske i overensstemmelse med dette. Endvidere er ejendommen omfattet af reglerne i Affaldsbekendtgørelsen⁶.

Farligt affald skal i henhold til Herning Kommunes regulativ for erhvervsaffald⁷ bortskaffes til godkendte modtageanlæg og transporten af farligt affald skal ske af godkendte transportører. Godkendte transportører og modtageanlæg kan findes på Herning Kommunes hjemmeside under.

I henhold til bekendtgørelse om affald⁸, kan op til 200 kg farligt affald pr. år afleveres på Genbrugspladsen, men større mængder skal afhentes via en godkendt transportør.

Kvitteringer på korrekt bortskaffelse for affaldstyper under kategorien "farligt affald" skal gemmes i mindst 5 år og skal kunne forevises, når kommunen beder om det.

Virksomheder kan aflevere samme fraktioner som borgere, dvs. at virksomheder nu kan aflevere op til 10 asbestplader om året, men virksomheder kan fortsat ikke aflevere landbrugsplast og medicin fra landbrug og andre fraktioner, som almindelige borgere ikke har.

⁶ Affaldsbekendtgørelse nr. 1309 af 18. dec. 2012

⁷ § 12 i Herning Kommunes regulativ for erhvervsaffald udstedt den 1. januar 2012

⁸ § 40 stk. 5 i bekendtgørelse om affald nr. 1309 af 18. december 2012

På genbrugspladserne i Herning, Aulum, Vildbjerg, Kibæk og Sdr. Felding udleveres der kvittering ved aflevering af farligt affald, som fx spildolie (i max 25 l emballage), oliefiltre, akkumulatorer, spraydåser, malingsrester, tomme oliedunke og kemikalierester (pesticidaffald). Der må dog maksimalt bortskaffes 200 kg farligt affald pr. år på genbrugspladserne.

Følgende må **ikke** afleveres på genbrugspladsen:

Affaldstype	Afleveringssted
– Medicinrester	Leveres til godkendt modtager af farligt affald
– Kanyler	Leveres til godkendt modtager af farligt affald
– Landbrugsplast	Leveres til godkendt modtager, fx Østdeponi
– Udtjente maskiner og udstyr	Skrothandler

Afhentning af farligt affald, der ikke modtages på genbrugspladsen skal ske af godkendte transportører.

Registrering af affaldsproduktionen betragtes som BAT. Ejeren får derved mulighed for at skaffe sig et overblik over eventuelle indsatsområder, hvor man kan minimere affaldsproduktionen.

Herning Kommunes samlede vurdering

På baggrund af ansøgningsmaterialet, afslutningsmøde med ansøger og miljøkonsulent, supplerende oplysninger fra ansøger, udtalelse fra Herning Kommunes Naturteam samt Herning Kommunes registreringer af områdets grundvands-, vandløbs- og naturforhold har kommunen vurderet, at miljøgodkendelsen, med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, ikke vil medføre en væsentlig virkning på miljøet.

Det er derfor Herning Kommunes opfattelse at:

- udvidelsen kan ske under hensyntagen til de landskabelige værdier,
- driften kan ske uden væsentlige gener for naboer (lugt-, støj-, støv-, flue- og lysgener, affaldsproduktion m.v.)
- husdyrbruget drives under anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)
- der er sikret en tilfredsstillende beskyttelse af jord, grundvand, overfladevand og natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer, fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning.

På grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger overholder udvidelsen afskæringskriterierne. Derfor meddeler Herning Kommune miljøgodkendelse til husdyrbruget på en række vilkår. I det følgende uddybes den samlede vurdering af det ansøgte.

Undersøgte alternativer

Der er sket tilpasning af projektet ift. den oprindelige ansøgning. Kjærgaarden I/S har for at overholde BAT, valgt at slagtesvin i vægtintervallet mellem 30-109 til 30-115 kg skal have nedsat fosfor i foderet i forhold til normen 4,7 g P/DE. Derudover er de vejledende emissionsgrænseværdier for henholdsvis ammoniak og fosfor blevet opfyldt ved at lave fodertiltag med reduceret råprotein og fosfor, hvor udgangspunktet er 2,8 FE/dyr, 148 g råprotein/FE og 4,7 g P/FE.

0-alternativ og alternative muligheder

Hvis denne udvidelse ikke bliver til noget fortsættes driften med den nuværende produktion.

Der er tale om udvidelse i eksisterende stalde, og alternativet er ikke at bygge.

Husdyrbrugets ophør

Ved ophør med driften skal produktionsanlæg, husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt. Beholdere til gylle etc., der er omfattet af kravet om beholderkontrol, skal gøres uanvendelige til opbevaring af gylle mv., hvis de afmeldes beholderkontrollen. Al miljøaffald skal bortskaffes for egen regning efter den til hver tid gældende lovgivning. Gyllebeholdere, der ikke skal anvendes af anden bruger, skal fjernes.

Kommentarer ved høring til udvidelsen

Udkast til miljøgodkendelsen har været i høring i 6 uger fra den 22. januar 2016. Der er ikke indkommet bemærkninger i høringsfasen.

Udtalelse fra andre myndigheder

Ejendommen er udelukkende beliggende i Herning kommune og uden for områder, hvor kommunen vurderer det relevant at inddrage andre myndigheder. Det har derfor ikke været relevant at indhente udtalelse fra nabokommuner eller andre myndigheder.

Udbringningsarealer

Der indgår ikke udbringningsarealer i denne godkendelse og alt produceret gødning afsættes.

Vurderingsgrundlag

Miljøgodkendelsen og vurderingerne bygger på:

- Oplysninger fra ansøger og miljøkonsulent
- Herning Kommunes oplysninger om områdets natur- og miljøforhold
- Områdets sårbarhed over for påvirkninger fra husdyrbruget
- Målsætninger og retningslinjer fra Herning Kommuneplan 2013 – 2024/Naturplaner
- Vandplaner 2009-2015

Biaktiviteter

Der er ingen biaktiviteter på ejendommen.

Ejendommens beliggenhed ift. omgivelserne

Anlæggets beliggenhed

Jf. § 20 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, skal kommunen sikre sig, at risikoen for forurening, eller væsentlige gener for omgivelserne, begrænses, hvis et anlæg ligger mindre end 300 meter fra:

- en beboelsesbygning på en ejendom uden landbrugspligt, der ligger i en samlet bebyggelse i landzone, og som har en anden ejer end driftsherren
- et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde
- et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.

Jf. § 4 i Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. er det ikke tilladt at etablere anlæg, ændre eller udvide eksisterende dyrehold i en afstand mindre end 50 meter fra en nabobeboelse.

Husdyrbruget er ifølge Herning Kommuneplan 2013 – 2024 beliggende i særligt værdifuldt landbrugsområde. Produktionsanlægget ligger cirka 1 km nord for Gjellerup, der er nærmeste byzone. Omkring ejendommen ligger spredt landbrugsbebyggelse og mange af markarealerne er adskilt af læhegn. I området findes enkelte skov- og naturområder mens det er marker der dominerer landskabet.

Landskabsvurdering /varetagelse af de landskabelige værdier

Landskabet er overvejende jævnt, og er præget af opdyrkede arealer, tilplantede læhegn og spredte gårde, og opleves som helhed ensartet i sit udtryk. Da godkendelsen ikke medfører opførelse af nye bygninger vurderer Herning Kommune at de landskabelige værdier ikke påvirkes ved godkendelse af husdyrproduktion på Sønderbjergvej 15.

Naboforhold

Lugt

Lugtgener fra anlæg

I Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug er der fastsat en række lugtgenekriterier i forhold til de tre områdetyper: byzone, samlet bebyggelse og enkeltbolig på henholdsvis 5, 7 og 15 $OU_{E^{15}}$ pr. m^3 luft. Lugtgenekriterierne kan betragtes som den maksimale, miljømæssigt acceptable lugtgenebelastning fra en given kilde ved den pågældende områdetype.

Ved lugtgeneafstand forstås den beregnede mindste afstand fra staldanlægget til det pågældende område, hvor de i lovgivningen fastsatte lugtgenekriterier, med hensyn til de tre forskellige områdetyper, netop er opfyldt. Lugtgenekriterierne er overholdt, hvis de fastsatte lugtgenegrænser på henholdsvis 5, 7 og 15 $OU_{E^{15}}$ pr. m^3 luft ikke overskrides i mere end 1 % af tiden – svarende til ca. 7 timer i alt om måneden.

Lugtgeneafstandene forøges efter nærmere regler, hvis der inden for 300 meter fra den del af byzone og den pågældende beboelse i samlet bebyggelse, der ligger nærmest det pågældende staldanlæg, er andre husdyrbrug med mere end 75 DE. Tilsvarende forøges lugtgeneafstanden, hvis der er andre sådanne husdyrbrug inden for 100 meter fra enkeltbolig uden landbrugspligt. Dette sker for at indregne effekten (den kumulative effekt) af den mulige lugtpåvirkning som andre husdyrbrug i området måtte give anledning til.

Lugtgenæfstandene formindskes efter nærmere regler, hvis staldanlægget ligger nord for den pågældende områdetype. Dette begrundes med, at den hyppigste vindretning i Danmark er vestlig og sydvestlig, og at nordenvind typisk forekommer i vinterhalvåret, hvor de relativt lave temperaturer, som regel medvirker til at dæmpe lugtafgivelsen.

Lugtgenæfstand er udregnet på baggrund af worst-case scenarie som er produktionen af slagtesvin i vægtklassen 30-112 kg (se dokumentation for worstcaseberegning i bilag 5).

Tabel 1, lugtgenegrænse for nabo, lokalplan, byzone, samlet bebyggelse:

Lugtgeneberegning	Beregnet genæfstand (m)	Faktisk afstand (m)
Byzone	576	1000
Samlet bebyggelse	430	1000
Enkelt bolig	197	390

Oplysningerne om den kumulative effekt skal bruges i lugtberegningen. Er der andre husdyrbrug, som medfører lugtgener i det samme punkt i byzonen, skærpes kravene til genæfstanden i forbindelse med ansøgningen. Da der ikke er andre ejendomme med over 75 DE indenfor 100 meter af naboejendommen eller indenfor 300 meter ift. samlet bebyggelse og byzone, er der ikke nogen kumulativ effekt.

Konsekvensområdet for ejendommens lugtafgivelse er beregnet ud fra FMK modellen. For det ansøgte projekt er konsekvensområdet beregnet til 757 meter. (Konsekvensområde = $1,6 * (Q)^{0,6}$, hvor Q = lugtemissionen [LE/s] = 28.755 LE/s). Se bilag 5. Konsekvensområdet vil sige det område, hvor lugten fra ejendommen kan konstateres – uden at den af den grund vurderes at være til gene for omkringboende.

Alle typer af beboelse ligger udenfor genæfstanden og gyllebeholderne ligger mere end 300 meter fra nærmeste nabo.

Herning Kommune vurderer, at ejendommens lokaliseringsforhold er tilfredsstillende. Alle typer beboelse ligger udenfor genæfstanden, så udvidelsen af husdyrbruget vil ikke medføre væsentligt øgede lugtgener. Det må dog forventes, at beboelser indenfor konsekvensområdet på vil opleve øget lugt, idet lugtgenæfstanden øges ved det ansøgte projekt, men lugtgenerne er beregnet til at ligge under de fastlagte beskyttelsesniveauer for lugt.

Støj

I forbindelse med udvidelse af dyreholdet må det forventes at medføre mere støj, både fra dyrene og de medfølgende aktiviteter.

De væsentligste støjkloder vil være:

Støj fra ventilationsanlæg

Støj fra transporter

Ventilationsanlægget renholdes, så det kører mindst muligt og bruger mindst mulig strøm.

Traktorkørsel er især sæsonbetonet - forår og høst.

Der har ikke tidligere været klager over støj fra bedriften. Det vurderes, at støj fra ejendommen ikke er, eller forventes at blive et problem for de omkringboende.

Nærmeste fuglebeskyttelsesområde er Sønder Feldborg Plantage, der ligger cirka 11 km fra staldanlægget, mens nærmeste Ramsarområde er Ringkøbing Fjord mere end 50 km væk. På grund af afstanden vurderer Herning Kommune, at udvidelsen af dyreholdet og de medfølgende aktiviteter ikke vil påvirke disse områder.

Herning Kommune vurderer, at afstanden til nærmeste naboejendom er så stor, at ejendommens faste anlæg m.v. ikke vil give anledning til støjpåvirkning af omgivelserne, som vil medføre gener for de omkringboende. Derfor er det ikke fundet nødvendigt at kræve en støjmåling udført.

Støv

Sønderbjergvej 15 ligger umiddelbart op ad offentlig vej. Der er derfor ikke grusveje til ejendommen med risiko for støv i forbindelse med transporter.

Herning Kommune forventer ikke at transporter til og fra husdyrbruget samt indblæsning af foder vil give væsentlige støvproblemer, på grund af udkørselsforhold fra ejendommen. Skulle der mod forventning opstå støvproblemer, skal ansøger udarbejde en handlingsplan til afhjælpning af disse.

Skadedyr

I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra skadedyr.

Fluer

Fluer bekæmpes ved hjælp af rovfluer i gyllekanalerne.

Rotter

Ansøger har tegnet kontrakt med anerkendt skadedyrbekæmpelsesfirma. Hvis der konstateres rotter og andre skadedyr på ejendommen skal Herning Kommunes Borgerservice straks skal kontaktes. Endvidere kommer skadedyrskontrollen to gange om året.

Herning Kommune vurderer, at ejendommens forebyggelse og bekæmpelse af flue- og skadedyr er tilstrækkelig. Der stilles dog krav om, at ansøger som minimum skal følge de fastsatte retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi. om flue- og rottebekæmpelse på ejendomme med husdyr.

Lys

Lys i staldene

Lyset i staldene er tændt, når der arbejdes i staldene. Det sker normalt i tidsrummet 05.00-19.00.

Lyset er normalt slukket om natten.

Udendørslys

Der er ingen udendørs belysning.

Herning Kommune vurderer, at lyset i og udenfor staldafsnittene ikke vil give væsentlige problemer. Dog fastsættes der vilkår om, at såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt kommunen finder det nødvendigt, skal bedriften lade foretage undersøgelse af forskellige lyskilder, således at lyset uden for ejendommen formindskes.

Døde dyr

Opbevaring af døde dyr foregår på nuværende tidspunkt under kappe på græs/jord mellem stald og den ene gylletank.

Herning Kommune vurderer, at idet selvdøde og aflivede dyr overdækkes med fast overdækning indtil afhentning, opbevares på en skyggefuld afhentningsplads og afhentningsstedet ligger i en passende afstand fra produktionsbygninger og offentlig vej, bliver døde dyr opbevaret forsvarligt.

Olie og kemikalier

På ejendommen er der en overjordisk tank til dieselolie fra 2009, tanken står i maskinhus på delvist fast gulv og jord.

Der forefindes ikke tanke med flydende gødning eller pesticider, da markdriften varetages fra anden ejendom.

Medicin bliver opbevaret i køleskab i mandskabsrummet. Kemikalier og pesticider opbevares på anden ejet ejendom. Herning Kommune har udarbejdet en forskrift for opbevaring af olie og kemikalier.

Herning Kommune vurderer, at med ansøgers beskrivelser af opbevaring af olie og kemikalier og den eksisterende forskrift, er der taget de nødvendige forholdsregler til opbevaring af olie og kemikalier for at sikre mod forurening.

Transport

Ejendommen har tilkørselsforhold direkte til offentlig vej.

Der forekommer transport ved levering/afhentning af smågrise og slagtesvin. Derudover forekommer der transport ved levering af foder og fyringsolie samt ved transport med døde dyr.

I alt forekommer der årligt ca.

- 65 levering/afhentning af grise
- 15 leveringer af foderprodukter
- 100 transport af gylle
- 10 levering af dieselolie
- 52 afhentning af døde dyr
- 1 levering af handelsgødning

Herning Kommune vurderer, at antallet af transporter ikke vil give store væsentlige gener for naboer.

Påvirkning af jord

Håndtering og opbevaring af gylle

Overflytning af gylle fra stald til gyllebeholder

Udslusning af gylle fra staldene foregår vha undertryk. Man hiver propperne op (som i et badekar) og gyllen suges ud i fortanken. Gyllen pumpes fra fortank til gylletank med en elektrisk pumpe. Overpumpningen foregår kun under overvågning.

Påfyldning af gyllevogne sker med egen sugepumpe og tilbageløb, der derved sikrer mod spild på fyldepladsen. Ved fyldning af gyllevogn løber skum og overløb retur til gylletanken via overløbsslangen i sugekranen. Risikoen for spild på jorden er derfor minimeret. Gyllevogne med egen sugepumpe benyttes ved begge gylletanke og kun under overvågning.

Gyllebeholder

Ansøger oplyser, at der for alle gyllebeholdere er tale om:

- stabile gyllebeholdere, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger
- at gyllebeholderne tømmes hvert år og inspiceres visuelt
- at gyllebeholdernes bunde og vægge er tætte og beskyttede mod tæring
- at der ikke er monteret spjæld på gyllebeholderne
- at alt overpumpes via neddykket rør
- at gyllen kun omrøres umiddelbart før tømning
- at gyllebeholderne er overdækkede med naturligt flydelag, som sikres ved at tilsætte halm efter hver tømning
- at gyllebeholderne kontrolleres ved 10-års beholderkontrollen
- at der føres logbog over flydelag på gyllebeholderne

Opbevaringskapaciteten

Den årlige produktion af gylle i ansøgt drift er på cirka 5963 m³. jfv. Konsulenterklæring, se bilag 4. Denne beregning er inklusiv drikkevandsspild, regnvand og rengøringsvand, som ledes til gyllebeholder. Opbevaringskapaciteten af gylle mm. på ejendommen er efter udvidelsen på 9,5 måneder. Hermed er Husdyrbekendtgørelsens krav om minimum 9 måneders opbevaringskapacitet opfyldt.

Tabel 2, oversigt over opbevaringskapacitet

Beholder	Opført	Sidst kontrolleret	Størrelse m ³	Lagerandel %
Gyllebeholder 1	1997	2007	1190	28
Gyllebeholder 2	1993	2014	1220	29
Gyllebeholder 3	2004	2014	1827	43
Fortank og gyllekanaler			450	
I alt			4687	100

Tabel 3, Oversigt over samlet mængde husdyrgødning i ansøgt drift med udgangspunkt i 10500 slagtesvin 30-112 kg

Gødningstype	Kg N	Kg P	DE – svin og andre dyr
Svinegylle	27802	6614	296,58
Fraført til Keldsgårdvej 1, 7430 Sunds.	27802	6614	296,58
I alt	0	0	0

Herning Kommune har stillet vilkår til at al husdyrgødning skal fraføres fra bedriften.

Herning Kommune vurderer, at gyllevogn med påmonteret pumpe og returløb vil medføre tilstrækkelig sikkerhed for, at der ikke sker spild af husdyrgødning. For at forhindre spild og forurening af jord og grundvand stilles der vilkår om, at al håndtering af gylle skal foregå under opsyn. Samtidig skal håndteringen af gyllen foregå på en sådan måde, at eventuelle gener begrænses. Herning Kommune vurderer, at placeringen af gyllebeholderen overholder gældende afstandskrav.

Brændstof

Fyringsolie benyttes ikke på ejendommen.

Når traktorer og andre motoriserede landbrugsmaskiner påfyldes brændstof m.m., er der stor risiko for spild på jorden. Derfor har Herning Kommune stillet vilkår om, at påfyldningspladser skal være udformet, så der ikke kan ske afløb til og forurening af jord, kloak, overfladevand eller grundvand. Ifølge ansøger foregår tankning af brændstof på befæstet areal uden afløb.

Herning Kommune vurderer, at svinebrugets praktisk og de stillede vilkår, vil være tilstrækkelige til at forhindre spild og sikre jord og grundvand mod forurening.

Påvirkning af overfladevand

Overfladevand

Plantevæksten i fjerne, indre farvande og søer er i vid udstrækning bestemt af tilførslerne af kvælstof og fosfor fra oplandene til de pågældende fjerne m.v. For store tilførsler medfører typisk en forringet miljøtilstand i disse vandområder.

I fjerne og indre farvande kan både kvælstof og fosfor – i varierende grad – virke begrænsende for plantevæksten, mens plante-

væksten i søer typisk er begrænset af fosfortilførslen.

I vandløb har diffus næringsstofftilførsel typisk mindre betydning for miljøtilstanden, da andre faktorer har større betydning herfor. Erosion og overfladisk afstrømning, som direkte fører organisk materiale – herunder husdyrgødning – til vandløb, vil kunne forringe miljøtilstanden i de pågældende vandløb, mens de næringsstoffer, som et vandløb derved fører med sig, vil kunne forringe miljøtilstanden i nedstrømsliggende søer, fjorde og indre farvande.

Der indgår ikke udbringningsarealer i denne godkendelse, alt produceret husdyrgødning afsættes. Der vurderes derfor ikke på påvirkning af overfaldevand fra udbringningsarealer.

Spildevand

Fra staldanlægget føres alt spildevand fra vask af produkter fra husdyrhold, foderrekvisitter og lignende samt vandspild til gyllebeholder.

Herning Kommune vurderer, at afledning af vaskevand og spildevand fra staldanlægget sker efter gældende regler.

Påvirkning af natur

Det generelle ammoniakreduktionskrav

I miljøgodkendelsesordningen er der taget det nødvendige hensyn til naturområder, i kraft af blandt andet den generelle reduktion af ammoniak emissionen (30 % reduktion på udvidelsen i forhold til referencestaldsystem). Da udvidelsen er ansøgt efter 10. april 2011, skal projektet overholde et krav om 30 % reduktion af den del af ammoniakfordampning fra stald og lager, der stammer fra den del af dyreholdet, der udvides.

Overholdelse af reduktionskrav

Projektet medfører en stigning i kvælstofemissionen på 762,33 kg N/år i forhold til nudrift jævnfør skema 80429 worst case. Den samlede emission fra anlægget efter udvidelsen bliver på 3.941,96 kg N/år. Herved er det generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager for den del af dyreholdet, der udvides, opfyldt. Endvidere reduceres der med 561,95 kg N/år ud over det, der er nødvendigt for at opfylde kravet.

Herning Kommune vurderer, at med delvis spaltegulv 25-49 % og foderkorrektioner overholder staldanlægget det generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager.

Påvirkning af natur

Natura 2000-områder

Naturområder som, set i et europæisk perspektiv, er særligt værdifulde. Disse områder kaldes Natura 2000-områder og er en fælles betegnelse for Habitat-, Ramsar⁹- og Fuglebeskyttelsesområderne.

Natura 2000-områderne er udpeget for at beskytte levesteder og rasteområder for fugle og for at beskytte naturtyper og plante- og dyrearter, der er truede, sårbare eller sjældne i EU.

Definition af kategori 1, 2 og 3 natur

Kategori-1 natur:

- Ammoniakfølsomme naturtyper, indenfor Natura 2000
- Heder, større end 10 ha samt
- Overdrev, større end 2,5 ha

Kategori-2 natur:

- Ammoniakfølsomme naturtyper, udenfor for de internationale naturbeskyttelsesområder
- Højmoser og Lobeliesøer, uanset størrelse

⁹ Ramsarområder ligger alle inden for de udpegede fuglebeskyttelsesområder

- Heder, større end 10 ha
- Overdrev, større end 2,5 ha

Kategori-3 natur:

Kategori 3-natur er ammoniakfølsomme naturområder, som ikke er kategori 1- eller kategori 2-natur: hede, mose og / eller overdrev (omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3), samt ammoniakfølsom skov.

Beskyttelsesniveauet for ammoniak for kategori 1, 2 og 3 natur

Beskyttelsesniveauet for ammoniak omfatter maksimal totaldeposition eller merdeposition af ammoniak på de ammoniakfølsomme naturområder¹⁰.

Beskyttelsesniveauet for kategori 1- og kategori 2-natur omfatter en 10 meter forbudszone samt krav til den maksimale tilladte totaldeposition. Beskyttelsesniveauet for kategori 3-natur kan, efter en konkret vurdering, være et krav om en maksimal merdeposition.

Kategori 1 natur

Staldanlægget (1) er beliggende omkring 10 km sydøst for nærmeste kategori-1 natur, Ovstrup Hede, se kortudsnit.

Ammoniakdisposition til naturområde 4 er på 0,0 kg N/ha år i både merdeposition og totaldeposition.

Da beregningen af ammoniakdepositionen viser 0,0 kg N/ha år i både merdeposition og totaldeposition, er kravet overholdt.

Herring Kommune vurderer, at ud fra afstanden til nærmeste kategori 1 naturområde at kravet til den maksimal totaldeposition på 0,7 kg/ha/år er overholdt. Den beregnede totalemission er beregnet til 0,7 kg/ha/år, og er dermed overholdt.

¹⁰ Kategori 1-, 2- og 3-natur.

Herning Kommune vurderer, grundet den store afstand fra husdyrbruget til Natura 2000 Området, at udvidelsen af kvægproduktionen ikke have nogen væsentlig påvirkning på Natura 2000-området.

Kumulationsmodellen (kategori 1 natur)

Hvis opgørelsen af antal husdyrbrug i nærheden¹¹ af kategori 1-natur viser, at:

- Der ikke er andre husdyrbrug, ud over det ansøgte, i nærheden, skal der stilles krav om maksimal totaldeposition på 0,7 kg/ha/år.
- Der er 1 husdyrbrug, ud over det ansøgte, skal der stilles krav om maksimal totaldeposition på 0,4 kg/ha/år.
- Der er mere end 1 husdyrbrug, ud over det ansøgte, skal der stilles krav om maksimal totaldeposition på 0,2 kg/ha/år.

Opgørelsen af, hvor mange husdyrbrug, der, ud over det ansøgte, ligger i nærheden af kategori 1-natur foretages således:

- Antal husdyrbrug over 15 DE¹² inden for 200 meter +
- Antal husdyrbrug over 45 DE inden for 200-300 meter +
- Antal husdyrbrug over 75 DE inden for 300-500 meter +
- Antal husdyrbrug over 150 DE inden for 500-1000 meter +
- Antal husdyrbrug over 500 DE, som påvirker med over 0,3 kg N/ha ud over de 1.000 meter.

Kategori 2- og 3-natur

Nærmeste kategori 2 natur er beliggende omkring 3,5 kilometer nord for staldanlægget. Nærmeste kategori 3 natur (§ 3 mose) er beliggende omkring 450 meter syd for staldanlægget. Derudover er der lavet besigtigelse af potentiel ammoniakfølsom skov.

Sønderbjergvej 15, Herning – vurdering af N-følsom skov

Skoven beliggende cirka 250 meter syd for Sønderbjergvej 15 blev besigtiget den 16. december 2015. Skoven var blandet nål og løv med bl.a. eg. Der var dødt træ i små mængder og ingen store træer. Der var tegn på jævnlig hugst i skoven. Der blev konstateret en rovfuglerede i skoven. Der var ikke mosopvækst på træstammerne.

I forbindelse med udvidelse af husdyrproduktionen på Sønderbjergvej 15, 7400 Herning forventes der en merbelastning på skoven på 0,2 kg N/ha/år.

¹¹ Kumulationsmodellens afstande for husdyrbrug i nærheden måles ud fra det til naturområdets nærmeste punkt på det staldanlæg, der ligger tættest på naturområdet.

¹² Ved pelsdyr-farme skal antal DE ganges med en faktor 5. Ved slagtekyllinge-produktioner skal antal DE ganges med en faktor 3.

Vurdering for ammoniakfølsomhed

Ifølge bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug (nr. 1541 af 10/12/2015) betegnes en skov som ammoniakfølsom når:

- 1) der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesorden mere end ca. 200 år), så der er tale om gammel "skovjordbund",
- 2) skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, fx tidligere hede, mose eller overdrev, så jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode svarende til perioden for gammel "skovjordbund" (dvs. i størrelsesorden mere end ca. 200 år), eller
- 3) der i skoven er forekomst af naturskovindikerende eller gammelskovsarter, som er medtaget på listen over arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af skovlovens § 25.

Den nordlige del af skoven (rød stiplede linje) fremkommer ikke på luftfoto fra 1954 men ses på luftfoto fra 1965. Skoven vurderes således at være cirka 50 år gammel og ligger på tidligere agerjord.

Den sydlige del af skoven (rød linje) er omkring 150 år gammel (fremkommer ikke på høje målebordsblade fra 1842, men ses på gamle topografiske kort fra 1872), og står hvor der tidligere var hede. Den sydlige del opfylder dermed kriterium 2) og er dermed omfattet af definitionen for ammoniakfølsom skov.

Skoven med skovbund dækket af egeløv og med spredt forekomst af mangeløv sp. Den utydelige rækkedannelse anes i venstre del af billedet

Samlet konkret vurdering

Der er ikke tegn på næringsfattige forhold i skoven. Mangeløv sp. er sandsynligvis almindelig mangeløv, som ikke er særligt kvælstoffølsom. En merbelastning på 0,2 kg N/ha/år vurderes ikke at påvirke skoven negativt.

Der er en udpegning om potentiel ammoniakfølsom skov cirka 450 meter øst for staldanlægget, men da denne skov ikke fremgår af kort fra 1954, og dermed er mindre end 50 år gammel, så vurderer Herning Kommune at skoven ikke er ammoniakfølsom. Det samme gør sig gældende for den potentielt ammoniakfølsomme skov 450 meter vest for Sønderbjergvej 15.

Depositionsberegningen til 1) kategori 3 natur

Punkt	Naturtype	Afstand til stald / lager	Merbelastning (kg/ha.)	Totaldeposition
1	Mose	450 meter syd	0,0 kg/ha.	0,2 kg/ha.
2	Mose	730 meter nordvest	0,1 kg/ha.	0,3 kg/ha.
3	Ammoniakfølsom skov	214 meter syd	0,2 kg/ha.	1,2 kg/ha.

Herning Kommune vurderer, at udvidelsen ikke vil medføre en forøgelse af N-depositionen i de omkringliggende naturområder, der ligger ud over det, som naturområderne kan tåle.

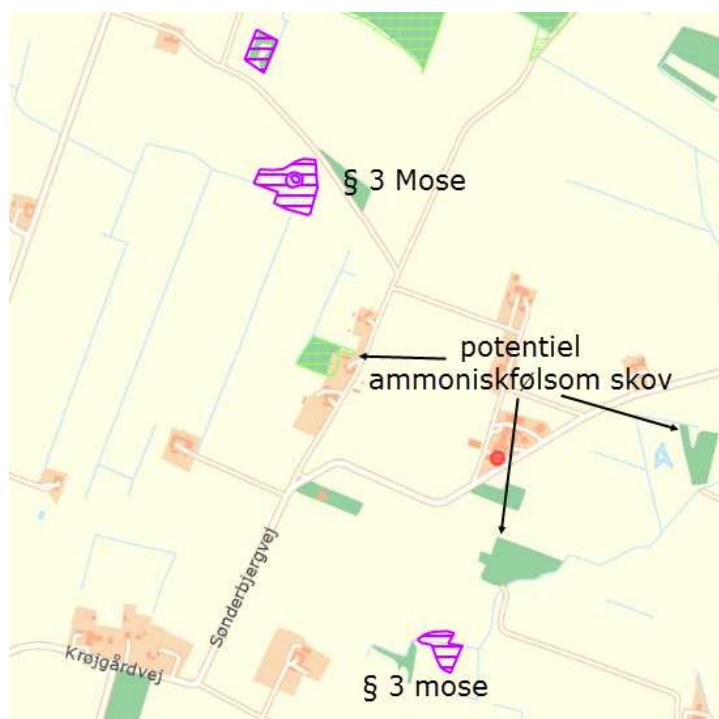
Beskyttelsesniveauet for ammoniak for kategori-2 og -3 natur

Beskyttelsesniveau for kategori 2 natur er maksimal totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år.

Beskyttelsesniveauet for kategori 3-natur omfatter ikke et generelt krav til den maksimale ammoniakdeposition. Beskyttelsesniveauet fastlægger, at kommunen, på baggrund af en konkret vurdering, kan stille krav om en maksimal merdeposition på 1,0 kg N/ha/år, hvis kategori 3-natur har en særlig regional eller lokal naturinteresse.

Som udgangspunkt skal det ikke undersøges / naturarealer, på naturarealer, der

- Ligger længere væk end 1000 m¹³
- Tilføres mindre end 1 kg som følge af den ansøgte etablering, udvidelse eller ændring.

Figur 1: Ammoniakdepositionsbergningspunkter kategori 3 natur

Samlet vurdering: ammoniakbelastning af naturområder

Herning Kommune vurderer, at oplysninger om ruhed, kildehøjder og kumulation, er korrekte.

Herning Kommune vurderer, at kravene om maksimalt tilladt totaldeposition på naturarealer (kategori 1- og kategori 2-natur), er overholdt.

Herning Kommune vurderer, at der ikke er grundlag for at skærpe kravene til ammoniakemissionen, under hensyn til andre omkringliggende ammoniakfølsomme naturområder (kategori 3-natur og §3 enge).

¹³ 1 kg-grænsen fører i de fleste tilfælde til, at det kun er naturarealer inden for 1.000 m fra staldanlægget, der er relevant ved vurderingen.

Påvirkning af bilag IV-arter, rødlistearter og ansvarsarter

Ammoniakbelastning af yngle- eller rasteområder for bilag IV-dyrearter og bilag IV-plantearter

Ifølge habitatbekendtgørelsens § 7 og husdyrbekendtgørelsens bilag 3, skal kommunen, i forbindelse med ansøgninger om etableringer, ændringer eller udvidelser af husdyrbrug, foretage en vurdering, hvorved det klarlægges, om projektet i sig selv¹⁴, eller i sammenhæng med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, henholdsvis skade området.

Det følger af habitatbekendtgørelsens § 11, jf. § 7, samt husdyrbekendtgørelsen § 13, stk. 6, at kommunen ikke kan tillade/godkende projekter, der kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for bilag IV-dyrearter, eller ødelægge bilag IV-plantearter i alle deres livsstadier.

Ved kommunens vurdering skal inddrages både mer- og totalbelastningen af det pågældende område med ammoniak fra det ansøgende husdyrbrug, og denne belastning skal sammenholdes med baggrundsbelastningen med kvælstof af området, samt områdets følsomhed over for ammoniakbelastning.

Af EF-habitatdirektivets¹⁵ bilag IV fremgår en række dyre- og plantearter, som er beskyttede, uanset om de forekommer inden eller uden for et af de udpegede Natura 2000-områder/habitat-områder.

Der må ikke gives tilladelse til aktiviteter, der kan beskadige eller ødelægge de pågældende dyrearters yngle- og rasteområder. For plantearterne er der blandt andet forbud i mod forsætlig plukning, indsamling, afskæring eller ødelæggelse af disse vildtvoksende planter i naturen.

Odder og padder forekommer mange steder i Herning Kommune og har en gunstig bevaringsstatus i landsdelen. Odderen yngler, raster og fouragerer langs vandløb med gode fiskemuligheder og har huler i brinken. Padderne yngler i vandhuller med rent vand. Udnyttede bræmmer omkring vandhullerne kan være med til at sikre, at vandet forbliver rent.

Grøn mosaikguldsmed er i Herning Kommune observeret syd for Harreskov mellem Kibæk og Arnborg. I sin cyklus er arten afhængig af planten Krebsklo (*Stratiotes aloides*), hvor den lægger sine æg, og larverne lever. Voksne individer kan strejfe langt omkring, og kan ses langt fra vandløb. Næringsstofbelastning kan medføre tilgroning af vandhuller og søer, hvorved krebsklo vil forsvinde og dermed livsgrundlaget for grøn mosaikguldsmed.

Grøn kølleguldsmed findes kun i de store jyske å-systemer så som Storå, Skjern Å, Karup Å og Gudenå. Arten er Herning Kommunes nationale ansvarsart. Den yngler i rene, iltrige og kølige vandløb. Den voksne guldsmed foretrækker lysåbne arealer, men kan også findes i skovlysninger. Der er en teoretisk mulighed for, at der ved uheld i forbindelse med håndtering af husdyrgødning kan ske en tilførsel af forurenende stoffer til Grøn Kølleguldsmeds levesteder. Det vurderes, at kun tilførsel af større mængder husdyrgødning (som følge af uheld med gyllebeholdere/gylletransport) vil kunne have en negativ effekt på grøn kølleguldsmed.

Herning Kommune vurderer, at der ikke er aktuelle registreringer af habitatdirektivets bilag IV i umiddelbar nærhed af anlægget.

Det er derved sikret, at projektet ikke

- 1) beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra a)
- 2) ødelægge de plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra b) i alle livsstadier.

¹⁴ Ifølge Miljøstyrelsen vil der kunne ske en ammoniakpåvirkning inden for 300 meter fra et husdyrbrug. Hvis afstanden er mere end 300 m fra punktkilden / husdyrbrug, vil en påvirkning som hovedregel ikke kunne adskilles fra den diffuse forurening.

¹⁵ EF-habitatdirektivet fra 1992 (Rådets direktiv 92/43/EØF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter (med senere ændringer)).

Gennemgang af BAT for Sønderbjergvej 15

Krav om anvendelse af BAT

Et husdyrbrug bør til stadighed søge at begrænse forureningen ved at indføre og gøre brug af den bedste tilgængelige teknik (BAT) til at nedbringe eventuelle miljøpåvirkninger og gener fra stalde, husdyrgødningsopbevaringsanlæg m.m. Teknologier til begrænsning af ammoniakfordampning og lugtpåvirkning m.v. samt til bedre udnyttelse af næringsstofferne i husdyrgødningen er i stadig udvikling.

For de virksomhedstyper, der er omfattet af den europæiske godkendelsesordning om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening (IPPC-direktivet), udsender EU-kommissionen såkaldte BREF-dokumenter ("BAT reference documents"), som fastlægger, hvad der må betragtes som den bedste tilgængelige teknik inden for de industrielle brancher, som IPPC-direktivet omfatter.

Oplysningskravet vedrørende BAT i forbindelse med ansøgninger om miljøgodkendelse af husdyrbrug er forskelligt afhængigt af brugsstørrelse. For husdyrbrug, der – som i den aktuelle sag – er omfattet af § 12 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, skal redegørelsen som minimum indeholde punkterne management og anvendelse af BAT inden for områderne foder, staldindretning, vand- og energiforbrug, opbevaring og behandling af husdyrgødning og udbringning. Redegørelsen skal for svine- og fjerkræbrug omhandle de teknologier, der er beskrevet i EU kommissionens BREF-dokument om intensivt hold af svin og fjerkræ.

I Teknologi- og byggeblade er dokumenteret teknik beskrevet, og der er redegjort for, hvor store reduktioner der kan forventes opnået ved brug af den pågældende teknik, samt hvor store merudgifterne eventuelt vil være. Miljøstyrelsen har endvidere oprindeligt valgt ikke at fokusere på markteknik, fordring m.v. i Teknologi-blade, idet forbedrede metoder i dansk landbrug og generel lovgivning på området vurderes at medføre, at den bedste tilgængelige teknik generelt bliver anvendt.

I det følgende vil BAT for Sønderbjergvej 15, 7400 Herning blive vurderet i forhold til Herning Kommunes niveau for BAT.

Vurdering af BAT i forhold til § 12 miljøgodkendelser, hvor der ikke indgår udbringningsarealer skal ske i forhold til følgende områder:

1. Management
2. Fodringsstrategier
3. Staldsystemer
4. Forbrug af vand og energi
5. Opbevaring af husdyrgødning

Ved Herning Kommunes vurdering i relation til BAT indgår Miljøstyrelsens Teknologi-blade oversigt, Miljøstyrelsens digitale husdyrvejledning version 2, bilag 3 (teknologilisten) samt kravene i EU-kommissionens referencedokument om BAT for intensiv hold af svin og fjerkræ (BREF-dokument). Nedenfor vil de enkelte emner blive gennemgået.

BAT – Management

Ifølge Herning Kommune er følgende tiltag BAT indenfor management:

Herning Kommune vurderer, at anvendelse af BAT indenfor management som minimum skal leve op til følgende punkter:

Beredskabsplan

- Der skal udarbejdes en beredskabsplan, hvori telefonnumrene til kontaktpersoner og offentlige kontakinstanser i forbindelse med eventuelle uheld er nedskrevet. Beredskabsplanen indeholder forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier, driftsmateriel, gylle, brand m.v., og skal tilgængelig for alle på arbejdspladsen.

Ansøger har udarbejdet en beredskabsplan for ejendommen. Udover at være BAT, så er det Herning Kommunes opfattelse, at en beredskabsplan vil være til stor hjælp for landmanden, såfremt der skulle ske et uheld. Samtidig giver beredskabsplanen landmanden en mulighed for at gennemgå sin ejendom og foretage en risikovurdering af, hvorvidt der skal ændres på indretning og drift, således at risikoen for forurening i forbindelse med uheld minimeres.

Uddannelse af personale

- At medarbejderne deltager i fagligt relevante aktiviteter

Ansøger holder sig fagligt ajour ved læsning af relevant faglitteratur og sparring med rådgivere og andre landmænd mm. Der forefindes hverken sprøjteudstyr eller kemikalier på ejendommen.

Ressourceforbrug

- At der føres regnskab med vand- og energiforbrug, og at der føres journal over forbruget (gemmes i perioden mellem 2 samlede miljøtilsyn)

Ansøger er tilsluttet vandværk, derfor registreres vandforbruget hver dag. Ansøger har i det daglige fokus på at minimere vandforbruget i forbindelse med vask og rengøring.

Egenkontrol / dagligt tilsyn

- Der føres daglige tilsyn med mekanisk udstyr, såsom ventilationsanlæg, foderanlæg og vandingssystem som kontrolleres for evt. funktionssvigt.
- Der er serviceaftaler med leverandørerne på alle ventilationsanlæg, mm.
- At der hver måned føres logbog over gyllebeholdernes flydelag.
- At gyllebeholderne er tilmeldt de lovpligtige 10-årige beholderkontrol.

Ansøger udfører jævnligt kontrol af vandrør og installationer. Endvidere føres der logbog over gyllebeholdernes flydelag og alle gyllebeholdere er tilmeldt 10-årige beholderkontrol. Hertil holdes der rent omkring bygninger for at undgå lugt og uhygiejniske forhold.

Uheld og driftsforstyrrelser

- At overpumpning af gylle overvåges.
- Gylletankene har ikke påmonteret pumper, hvilket bevirker at utilsigtet start og deraf følgende gylleudslip undgås.

Ansøger gør som skrevet ovenfor og har udarbejdet en beredskabsplan. Endvidere henvises der til Beredskabsplanen.

Affaldssortering

- Herning Kommune vurderer at registrering af affald og mængder er BAT. Derudover vil registreringen give ansøger det nødvendige overblik over eventuelle indsatsområder, hvor det er muligt at minimere produktionen af affald.
- Herning Kommune har ingen indsamlingsordning men en anvisningsordning. I praksis betyder det, at gårdejer selv skal lave en aftale med en transportør om at få hentet det sorterede affald og bragt affaldet til et behandlingsanlæg. Transportøren skal være registreret i kommunen, og kommunen skal have en anvisningsaftale med modtageanlægget.

Det er fra ansøger oplyst, at alt affald på ejendommen håndteres, sorteres og opbevares efter kommunens affaldsregulativ. Det er vurderet, at ejendommen lever op til Herning Kommunes krav om BAT på affaldsområdet.

Pap, papir og plastaffald opbevares i separat container, der tømmes efter behov. Jern og skrot bliver opbevaret i container, der ligeledes tømmes efter behov.

Veterinært affald og kemiaffald afleveres til DSA A/S, Afdeling Vest, Baggeskærvej 15, 7400 Herning. Mængde som normal for denne ejendomsstørrelse i både nudrift og ansøgt.

Farligt affald

Alt affald fra olie og kemi afhentes af et miljøgodkendt firma.

Der opbevares ikke olieaffald på ejendommen.

Olie

Der er placeret en olietank i maskinhuset. Tanken er fra 2009 og står på delvis fast bund og jord.

Døde dyr

Døde dyr afhentes hurtigst muligt, typisk først kommende hverdag, efter ansøger har tilmeldt dyret til afhentning. Indtil afhentning placeres de døde dyr under kappe mellem stald og gylletank.

Herning Kommune vurderer, at husdyrbruget med en synlig beredskabsplan vil være i stand til at undgå og/eller begrænse uheld på bedste vis. Samtidig vurderes det, at ansøger lever op til BAT vedrørende uddannelse af personale, ressourceforbrug og daglige tilsyn. Herning Kommune vurderer at en væsentlig risikofaktor er uheld i forbindelse med overpumpning af gylle. Derfor stilles der vilkår om, at overpumpning skal ske under opsyn.

Herning Kommune vurderes tillige, at oplag af affald ikke medfører forurening eller risiko for forurening af omgivelserne, herunder af jord, vandområder, grundvand, luft eller kloak samt uhygiejniske forhold. Det er vurderet, at ejendommen lever op til Herning Kommunes krav om BAT på affaldsområdet.

Herning Kommune vurderer endvidere, at affaldsherakiet er iagttaget og behandles tilfredsstillende.

BAT – Foder

Ifølge Herning Kommune er følgende tiltag BAT indenfor foder:

- **Faseforing**
  - At dyrene fodres med næringsstoftilpassede blandinger, der er afstemt efter vækstperiode.
  - Foderplaner er udarbejdet i samarbejde med konsulent/foderfirma, og med anvendelse af nyeste viden indenfor foderoptimering.
- **Reduceret råprotein (slagtesvin)**
- **Fytase**
- **Benzoesyre**

Foder

Der anvendes hjemmeblandet foder indeholdende fytase og et fosfor- og råproteinindhold indenfor de vejledende niveauer i BAT-foder (jf. BREF). Ydermere er fasefodring og tilsætning af fytase også bedste tilgængelige foderteknik.

Foderkorrektionsberegninger til slagtesvin:

Anvendte foderkorrektioner slagtesvin: FEsv pr. kg tilvækst: 2,8. Gram råprotein pr. FEsv: 148. Gram fosfor pr. FEsv: 4,7.

Den totale mængde N ab dyr pr. år = N ab dyr pr. slagtesvin x det årlige antal producerede slagtesvin.

"N ab dyr pr. slagtesvin" beregnes ud fra følgende ligning, hvor afgangsvægt = slagtevægt x 1,31:

$$\frac{(((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{gram råprotein pr. FEsv}) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0296 \text{ kg N pr. kg tilvækst}))}{6250}$$

Den totale mængde P ab dyr pr. år = P ab dyr pr. slagtesvin x det årlige antal producerede slagtesvin

"P ab dyr pr. slagtesvin" beregnes ud fra følgende ligning:

$$\frac{((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{gram fosfor pr. FEsv}) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0055 \text{ kg P pr kg tilvækst})}{1000}$$

BAT på fosfor i forhold til de vejledende emissionsgrænseværdier

BAT på fosfor beregnes ud fra de vejledende emissionsgrænseværdier udarbejdet af Miljøstyrelsen i 2010.

Ansøgers tiltag:

- Foderproduktion og indkøb af foder sker på grundlag af foderplanlægning.
- Der udarbejdes foderplaner i samarbejde med konsulent og med anvendelse af nyeste viden indenfor svinefodring. Herved optimeres fodringen så unødigt forbrug af råvarer undgås.
- Foderanlægget justeres jævnlige, således at udfodret mængde, svarer til dyregruppen og unødigt foderspild minimeres.
- Der er i forbindelse med fodring anvendt øget fodereffektivitet (2,8 FE/kg tilvækst) i foderet til slagtesvinene samt nedsat fosforindhold/FE til 4,7.
- Der anvendes ikke benzoesyre
- Der anvendes hjemmeblandet foder indeholdende fytase

Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier med hensyn til fosfor for slagtesvin på gyllebaserede staldsystemer

Dyrekategori	Vægt	Korrektion*	Antal dyr	Antal DE	kg P/år
Slagtesvinestald, delvis spaltegulv 25-49 % (0,36)	30-109	1,0533	10.824	291,33	6842,93
Slagtesvinestald, delvis spaltegulv 25-49 %	30-110	1,0715	10.716	293,18	7005,37
Slagtesvinestald, delvis spaltegulv 25-49 %	30-111	1,0899	10.608	294,93	7168,21
Slagtesvinestald, delvis spaltegulv 25-49 %	30-112	1,1083	10.500	296,59	7330,25
Slagtesvinestald, delvis spaltegulv 25-49 %	30-113	1,1269	10.373	297,60	7478,65
Slagtesvinestald, delvis spaltegulv 25-49 %	30-114	1,1456	10.246	298,50	7625,74
Slagtesvinestald, delvis spaltegulv 25-49 %	30-115	1,1644	10.119	299,29	6674,17

* $((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times (13,39 + 0,168 \times (\text{afgangsvægt} + \text{indgangsvægt}))) / ((107 - 32) \times (13,39 + 0,168 \times (107 + 32)))$ vejledning til gødsknings og harmonikrav 2015-2016.

Projektets emission ved 30-109 kg (skema 82.241) = 6569,03 kg P projekt er overholdt med nedsat P (4,7).

Projektets emission ved 30-110 kg (skema 83.967) = 6585,88 kg P projekt er overholdt med nedsat P (4,7)

Projektets emission ved 30- 111 kg (skema 84.469) = 6601,07 kg P, dermed er projektet overholdt med nedsat P (4,7)

Projektets emission ved 30-112 kg (skema 80.429*) = 6614,60 kg P dermed er projektet overholdt med P (4,7).

Projektets emission ved 30-113 kg (skema 84465) = 6614,35 kg P dermed er projektet overholdt med P (4,7).

Projektets emission ved 30-114 kg (skema 84466) = 6612,16 kg P dermed er projektet overholdt med P (4,7).

Projektets emission ved 30-115 kg (skema 82242*) = 6608,01 kg P dermed er projektet overholdt med P (4,7)

I alle beregninger er foderforbruget og fosforindholdet i foderet nedsat FE/dyr= 2,8, fosfor 4,7 g, hvilket der stilles vilkår omkring.

Beregning af BAT-niveau:

Ifølge Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier (Maj 2011) for konventionelle svinebrug skal det samlede P ab lager fra slagtesvin for det ansøgte projekt være på maksimum som det fremgår af tabel **Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier med hensyn til fosfor for slagtesvin på gyllebaserede staldsystemer**. Af ansøgningen og tilhørende scenarieberegninger fremgår det at samtlige scenarier overholder miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier ved nedsat foderforbrug på 2,8 FE/dyr og fosforindhold i foderet på 4,7 g fosfor/FE. BAT-niveauet for fosfor er dermed overholdt.

Herning Kommune vurderer samlet, at ansøger lever op til BAT indenfor fodring af besætningen.

BAT – Staldindretning

Ifølge Herning Kommune er følgende tiltag BAT indenfor staldindretning:

BAT Staldsystem

- Ammoniakemissionen skal leve op til Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier

Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier for slagtesvin på gyllebaserede staldsystemer

Dyrekategori	Vægt	Korrektion*	Antal dyr	Antal DE	kg N/år
Slagtesvinestald, delvis spaltegulv 25-49 % (0,36)	30-109	1,0533	10.824	291,33	4104,46
Slagtesvinestald, delvis spaltegulv 25-49 %	30-110	1,0715	10.716	293,18	4133,76
Slagtesvinestald, delvis spaltegulv 25-49 %	30-111	1,0899	10.608	294,93	4162,11
Slagtesvinestald, delvis spaltegulv 25-49 %	30-112	1,1083	10.500	296,59	4189,49
Slagtesvinestald, delvis spaltegulv 25-49 %	30-113	1,1269	10.373	297,60	4208,19
Slagtesvinestald, delvis spaltegulv 25-49 %	30-114	1,1456	10.246	298,50	4225,63
Slagtesvinestald, delvis spaltegulv 25-49 %	30-115	1,1644	10.119	299,29	4241,82

* ((afgangsvægt - indgangsvægt) x (13,39 + 0,168 x (afgangsvægt + indgangsvægt))) / ((107 - 32) x (13,39 + 0,168 x (107 + 32))) vejledning til gødsknings og harmonikrav 2015-2016.

Aktuel ansøgt drift, Antal DE, ammoniakemission fra de forskellige vægtintervaller i slagtesvin

Dyrekategori	Vægt	Skema	Antal dyr	Antal DE	kg N/år
Slagtesvinestald, delvis spaltegulv 25-49 % (0,36)	30-109	82.241	10.824	291,33	3941,61
Slagtesvinestald, delvis spaltegulv 25-49 %	30-110	83.967	10.716	293,18	3942,77
Slagtesvinestald, delvis spaltegulv 25-49 %	30-111	84.469	10.608	294,93	3942,88
Slagtesvinestald, delvis spaltegulv 25-49 %	30-112	80.429	10.500	296,59	3941,96
Slagtesvinestald, delvis spaltegulv 25-49 %	30-113	84.465	10.373	297,60	3932,82
Slagtesvinestald, delvis spaltegulv 25-49 %	30-114	84.466	10.246	298,50	3922,53
Slagtesvinestald, delvis spaltegulv 25-49 %	30-115	82.242	10.119	299,29	3911,07

Den maksimale NH₃ emission fra anlægget er ifølge ansøgningen og tilhørende scenarieberegninger i vægtintervallet 30-111 kg. Her er ammoniakemissionen opgjort til 3942,88 kg. N / år. Den mindste beregnede emissionsgrænseværdi er ved vægtintervallet 30-109 kg på 4104,46 kg N/år. Dermed overholder projektet Herning Kommunes BAT niveau med hensyn til ammoniakemission.

Herning kommune vurderer, at ejendommen, med de beskrevne tiltag, lever op til de muligheder, der foreligger for det eksisterende byggeri.

BAT – Forbrug af vand og energi

Ifølge Herning Kommune er følgende tiltag BAT indenfor vand:

- At der anvendes koldt vand til vask.
- At der udføres regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlæggene for at undgå spild.

Ejendommens vandforbrug er primært drikkevand til dyrene. Derudover bruges en mindre andel af vandet til rengøring i staldene. Alle drikkenipler er placeret i foderautomater således at spildt vand opsamles i foderkrybben og vandspild undgås.

Der er vådfoderanlæg.

Lovpligtig overbrusning.

Der rengøres efter hvert hold slagtesvin inden indsættelse af et nyt hold. Der desinficeres efter endt rengøring. Gangarealerne rengøres hver uge. Ved vask af stalde anvendes iblødsætningsanlæg, hvorefter staldene vaskes med højtryksrensere med koldt vand. Både iblødsætning og vask med højtryksrensere er vandbesparende. Efter hvert hold slagtesvin vaskes ventilatoren i staldafsnittene sammen med det øvrige staldinventar. Herved fjernes snavs mv. der kan yde modstand og forøge strømforbruget.

Herning Kommune vurderer, at de beskrevne tiltag til vandbesparelse indenfor vask og drikkevandsspild samt daglige tilsyn af vand-installationer er fyldestgørende. Se endvidere afsnit om BAT i forhold til management og BAT i forhold til vand- og energiforbrug.

Herning Kommune vurderer, at ejendommen lever op til ovennævnte hvilket er BAT. Der er derfor ikke fastsat yderligere vilkår omkring energireducerende tiltag på ejendommen.

Ifølge Herning Kommune er følgende tiltag BAT indenfor Energi:

- Sikre at ventilationen kun starter op efter behov, eks. ved anvendelse af undertryksventilation, frekvensstyrede ventilatorer.
- At der anvendes lavenergilysstofrør / sparepærer i staldbygningerne og andre steder.
- At lyset i staldene i dagtimerne kun er tændt efter behov.
- Udendørsbelysningen er begrænset af bevægelsessensor.
- Hvis muligt, at opvarmning af staldanlægget samt medarbejderfaciliteter m.m. sker via overskudsvarmen/varmegenindvinding mm.
- At udskifte miljøfarlige stoffer med mere miljøvenlige.
- At gøre arbejdsgange og processer mindre belastende for miljøet.

Elektricitet anvendes til lys, foderanlæg og ventilation.

Et godt klima i staldsektionerne opretholdes af ventilationen, der har et temperatur- og fugtighedsreguleret styringssystem, hvilket sikrer mod unødvendig drift af ventilatorerne. Ventilationen vedligeholdes og rengøres efter behov, så optimal effekt opretholdes, og energispild undgås.

Der føres regnskab med vand- og energiforbrug via den årlige opgørelse fra forsyningsvæsnet.

Herning Kommune har med tanke på øget fokus på minimering af energiforbrug, stillet vilkår om at der skal udarbejdes en energirapport af en energikonsulent/energifirma, som skal indsendes 3 måneder efter meddelelsesdato.

BAT – Opbevaring af husdyrgødning

Ifølge Herning Kommune er følgende tiltag BAT indenfor opbevaring af husdyrgødning:

- At gyllen opbevares i beholdere, der er monteret med fast låg, tag, teltstruktur eller har et flydelag, såsom snittet halm, ekspanderet ler (LECA) mm., ekspanderet polystyren (EPS) eller naturlig udtørringsskorpe.
- At sikre at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet på ejendommen, således at den lagrede gylle kan udbringes i perioder, hvor der er optimale vækstbetingelser for den voksende afgrøde (minimum 9 måneder).
- At gyllen opbevares i en stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske, samt kemiske påvirkninger.
- At beholdernes bund og vægge er tætte og beskyttede mod tæring.
- At lageret tømmes regelmæssigt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse, fortrinsvist hvert år.
- At gyllen kun omrøres umiddelbart før tømning af beholderen ved f.eks. tilførsel på marken.
- At der føres logbog over flydelaget på gyllebeholderen.
- At gyllebeholdere er underlagt 10-års beholderkontrol og er under dagligt opsyn.
- At der foretages løbende eftersyn og vedligeholdelse af gyllebeholderne.
- At gyllen suges fra de eksisterende beholdere og op i gyllevognen ved hjælp af en sugeskran, der er påmonteret på gyllevognen. Sugeskranen minimerer risikoen for eventuelle uheld eller spild i forbindelse med påfyldningen af gyllevognen
- Biogasbehandlet gylle.

Ansøger oplyser at gyllebeholderne er bygget så de kan modstå mekanisk, termisk og kemisk påvirkning. Der lægges ikke låg på gyllebeholderne. I stedet sørges der for et fast naturligt flydelag, hvilket er BAT iflg. BREF. Endvidere føres der logbog over gyllebeholderens flydelag, de tjekkes jævnligt og begge gyllebeholdere er tilmeldt 10-årige beholderkontrol.

Opbevaringskapacitet

Opbevaringskapaciteten af gylle på ejendommen efter udvidelsen er på 9,5 måneder. Hermed er Husdyrbekendtgørelsens krav om minimum 9 måneders opbevaringskapacitet opfyldt.

Herning Kommune vurderer, at ansøger overholder BAT i forhold til opbevaring af gylle. Endvidere er opbevaringskapaciteten overholdt, hvilket også er BAT. Samlet overholder ansøger BAT ved opbevaring af husdyrgødning.

Fravalgte BAT-virkemidler

Den vejledende emissionsgrænseværdi på ejendommen Sønderbjergvej 15, 7400 Herning er overholdt ved at benytte nedsat foderforbrug (2,8 FE/kg tilvækst) og nedsat fosfor i foderet (4,7 g fosfor/FE)

Gylleseparation

Jf. BREF kan det være BAT at behandle husdyrgødning på bedriften på visse betingelser. Disse betingelser vedrører landbrugsareal til rådighed, overskud af eller efterspørgsel på lokale næringsstoffer, teknisk assistance, marketingsmuligheder for grøn energi samt lokale regler. Er der f.eks. et overskud af næringsstoffer i området, men tilstrækkelig areal til at udbringe husdyrgødningen kan det være BAT at foretage separation af husdyrgødningen.

Anvendelse af separation udløses oftest af et ønske om at reducere harmoniareal til produktionen.

Da det hidtil har vist sig muligt at afsætte gylle i området fravælges denne løsning.

Gyllekøling

Der er ikke proportionalitet i gyllekøling i eksisterende stalde, da man vil skulle brække gulvet i gyllekanalerne op for at nedlægge køleslanger.

Gylleforsuring

- Forsuring af gylle er baseret på et kemisk princip. I gyllen findes ammoniak (NH_3) og ammonium (NH_4^+). Ammoniak er en gasart og kan derfor fordampe, mens ammonium er bundet i gyllen i form af næringsssalte. Der er en kemisk ligevægt imellem NH_3 og NH_4^+ . Ved at sænke gyllens surhedsgrad forskydes ligevægten over mod ammonium (NH_4^+) hvor der stort set ikke dannes ammoniak (NH_3) i gyllen.

Forsuring med svovlsyre anvendes til ammoniakreduktion og er en meget effektiv teknik til at reducere udledningen.

Teknologiens effekt er i det konkrete projekt vurderet at være væsentlig større end nødvendigt for at bringe ansøgningen i balance. Økonomien i forsuringen opretholdes af, at man selv kan udnytte det ekstra kvælstof i marken, og da gyllen afsættes til forpagter, forsvinder denne fordel. Gylleforsuring er forbundet med en risiko for skader på bygningsdelene, når der er tale om eksisterende stalde, hvor der ikke kan gives sikkerhed for at gyllekanalernes beton, kan modstå syrepåvirkningen. Endvidere er der krav om at al transport af gylle til/fra forsuringsanlægget foregår i trykprøvede og –godkendte rør, –det er desværre vanskeligt at få trykprøvningsattest på gyllerør i ældre staldkomplekser.

Det medfører at der ikke er tale om proportionalitet ved indførelse af denne teknologi på ejendommen, og teknologien kan derfor ikke betegnes som BAT på denne ejendom.

Biologisk luftvasker

Biologisk rensning af ventilationsluft kan reducere emissionen af ammoniak og lugt fra svinestalde. Danske undersøgelser har vist, at tilstopning af filtret forekommer mere eller mindre hyppigt. Tilstopning er kritisk, idet det påvirker rensningseffektiviteten, energiforbruget og øger risikoen for driftsproblemer i stalden i form af blandt andet dårligt indeklima og forringet dyrevelfærd.

En rensning af luften fra staldene vil kræve at en luftrenser kan placeres centralt og luften tilføres renseren via luftkanaler fra de sektioner hvorfra der skal renses. Med mange små staldsektioner spredt ud over et stort område er kanalføring til luft vanskelig at udføre og dimensionere uden tryktab. Det er derfor umuligt at etablere i eksisterende stalde uden omkostningstunge konstruktionsændringer.

Anlægget har ikke problemer med at overholde de ved lov fastsatte genegrænser til nabo, samlet bebyggelse eller byzone.

Luftvaskeren er derfor fravalgt.

Kemisk luftvasker

En rensning af luften fra staldene vil kræve at en luftrenser kan placeres centralt og luften tilføres renseren via luftkanaler fra de sektioner hvorfra der skal renses. Med mange små staldsektioner spredt ud over et stort område er kanalføring til luft vanskelig at udføre og dimensionere uden tryktab. Det er derfor umuligt at etablere i eksisterende stalde uden omkostningstunge konstruktionsændringer. Luftmodstanden gennem filteret og driften af vandpumper mv. medfører et øget energiforbrug afhængigt af luftrenser og mængden af luftrensning. Den krævede ammoniakreduktion løses ved anvendelse af andre virkemidler.

Luftvaskeren er derfor fravalgt.

Benzoesyre

Med en pris på ca. 12 kr pr. kg er der ikke proportionalitet i tilsætning af benzoesyre som virkemiddel til ammoniakreduktion hos slagtesvin.

Ændring af ventilationsafkast

Ændring af ventilationsafkast foretages primært for at ændre på lugtudbredelsen omkring anlægget.

Det vil være meget dyrt at skulle etablere en kanal og samle ventilationsafkastene på de eksisterende bygninger, som er dem der ligger tættest på naboer. Det vil ikke kunne finansieres indenfor rammerne af proportionalitetsbetragtningerne.

Overdækkede gylletanke

Tankene har en alder hvor det ikke vil være forsvarligt at sætte telt på tankene.

Samlet vurdering af BAT

Herning Kommune vurderer, at ansøger har overholdt BAT i forhold til management, ressourceforbrug, fodringsstrategier, opbevaring og udbringning af husdyrgødning. Endvidere vurderer Herning Kommune, at de vejledende emissionsgrænseværdier for ammoniak og fosfor er overholdt. For at opnå dette er der i denne godkendelse gjort en særlig indsats for BAT på foderkorrektions (type 2), da ansøger har valgt nedsat foderforbrug 2,8FE/kg tilvækst og nedsat fosfor i foderet 4,7 g/FE.

Generelt vurderer Herning Kommune, at ansøger er opmærksom på at der løbende kan være gode muligheder for at optimere forureningsbegrænsende foranstaltninger, renere teknologi, minimere forbruget af energi, vand og andre råvarer samt muligheder for at udskifte miljøfarlige stoffer med mere miljøvenlige. Ligesom det vurderes, at der kan være gode muligheder for, at arbejdsgange og processer kan blive mindre belastende for miljøet.

Oversigt over bilag

Bilag 1: Oversigt over ejendommen

Bilag 2: Oversigt over ejendommens afløbsforhold

Bilag 3: Oversigtskort over ejendommen i forhold til byzone, naboer og samlede bebyggelse

Bilag 4: Konsulenterklæring opbevaringskapacitet

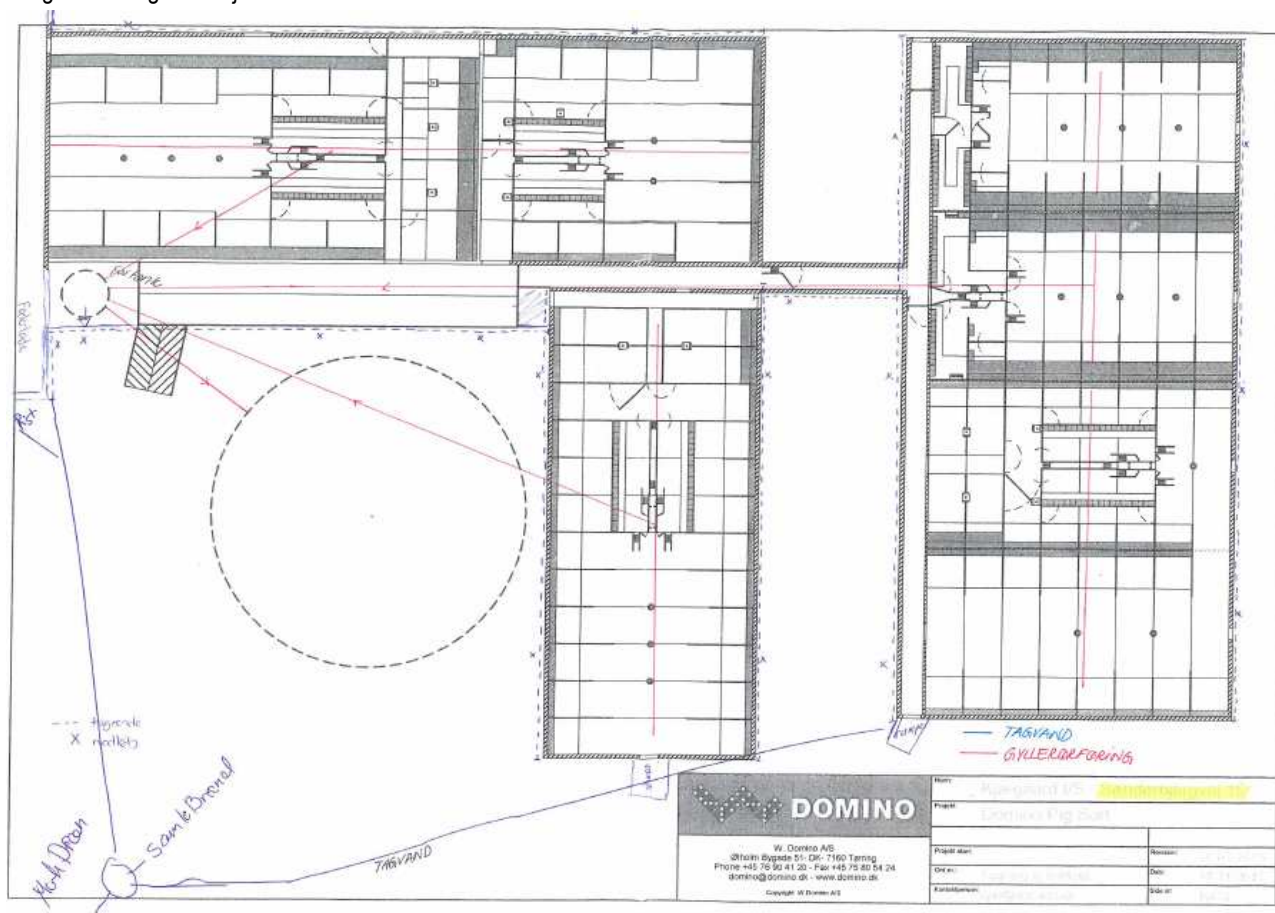
Bilag 5: Worstcase lugtberegninger

Bilag 1: Oversigt over ejendommen

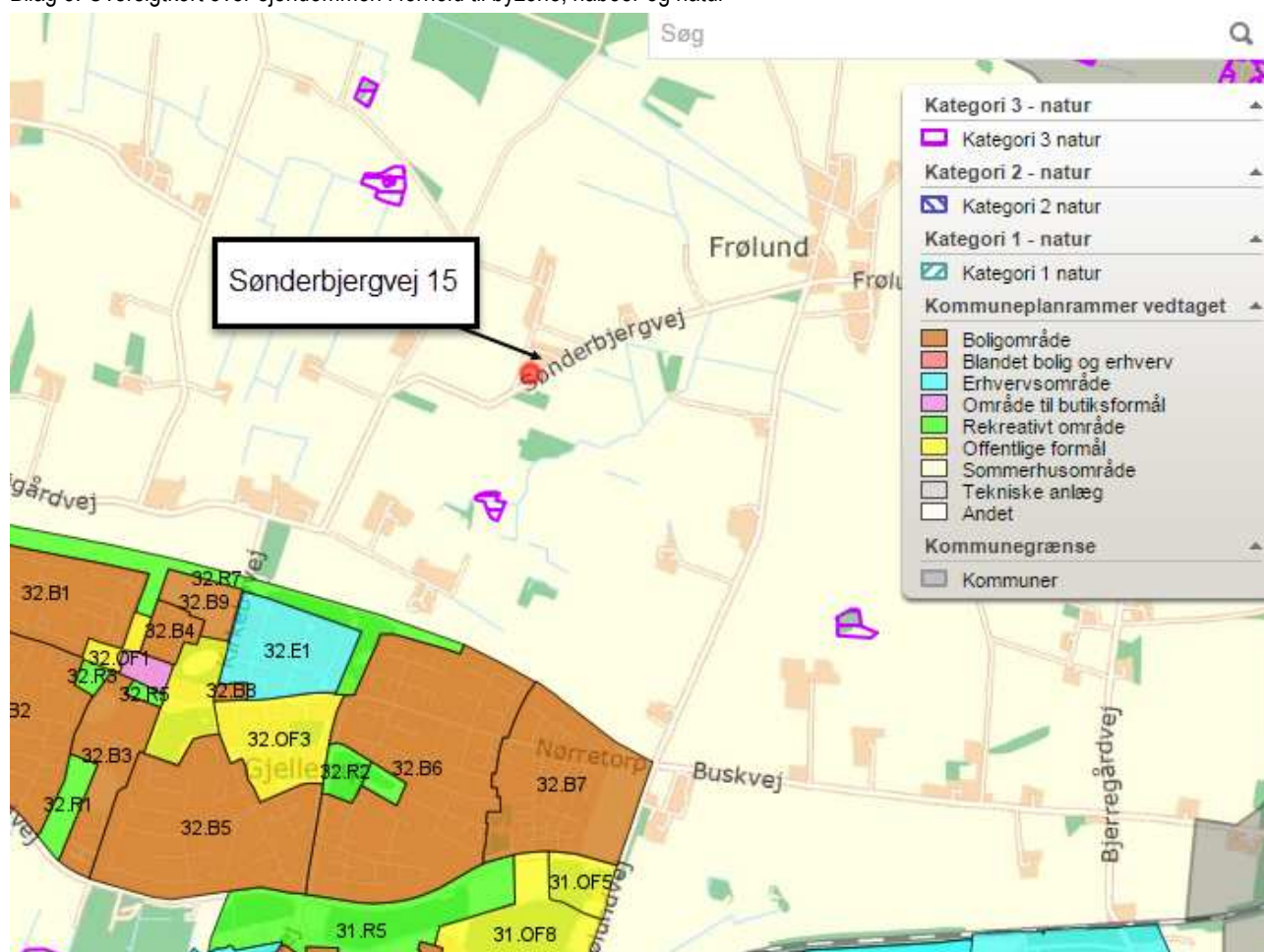

Bilag 2: Oversigt over ejendommens afløbsforhold

Bilag 3: Oversigtkort over ejendommen i forhold til byzone, naboer og natur

Bilag 4: Konsulenterklæring opbevaringskapacitet

Beregning af gylleopbevaringskapacitet Sønderbjergvej 15, 7400 Herning

Gylle produceret på ejendommen	5963 m ³
Vand tilledt fra befæstede arealer	0 m ³
Vand tilledt fra vask af maskiner	0 m ³
Vand tilledt fra andet	0 m ³
I alt vand og gylle i gyllebeholdere	5963 m ³

Behov for opbevaring ved krav til:

7 mdr opbevaringskapacitet	3478,4 m ³
9 mdr opbevaringskapacitet	4472,3 m ³

Gyllebeholdere

Adresse	Nudrift		Ansøgt	
	kapacitet	% i tanken	kapacitet	% i tanken
Ejendoms adresse	1240 m ³	26	1240 m ³	26
Ejendoms adresse	1190 m ³	25	1190 m ³	25
Ejendoms adresse	1827 m ³	39	1827 m ³	39
Adresse aftaletank	0 m ³	0	0 m ³	0
Gyllekanaler	450 m ³	10	450 m ³	10
	0 m ³	0	0 m ³	0
	0 m ³	0	0 m ³	0
	0 m ³	0	0 m ³	0
	0 m ³	0	0 m ³	0
	0 m ³	0	0 m ³	0
Opbevaringskapacitet i alt	4707 m ³	100	4707 m ³	100

Opbevaringskapacitet i måneder 9,5

Gyllekanaler medregnet i opbevaringskapacitet

ja	nej
x	

Bilag 5: Lugtberegninger er foretaget på baggrund af worst case scenarie, hvor vægtklassen på slagtesvinene er 30-112 kg.

Vægtinterval (kg)	Stipladser	Ammoniak (Kg N/ha/år)	N ab lager	P ab lager	Lugt (OU)	Lugt (LE)	DE*
30-109	2750	3942	27.583	6.569	57.338	28.669	291,33
30-112**	2700	3942	27.803	6.615	57.510	28.755	296,59
30-115	2644	3911	27.803	6.608	57.507	28.754	299,29

*Beregnet efter nugældende dyreenhedsberegning (2015).

**Dyreholdet i tillægsansøgningen, som er det, der måles op imod.